

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Wrocław, dnia 5 grudnia 2007 r.

Nr 288

TREŚĆ:

Poz.:

UCHWAŁA RADY MIEJSKIEJ

3613 – Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 października 2007 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy w latach 2007–2010” 24941

3613

UCHWAŁA RADY MIASTA OLEŚNICY

z dnia 30 października 2007 r.

w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy w latach 2007–2010”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), w związku z art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) Rada Miasta Oleśnicy uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjąć „Program opieki nad zabytkami Miasta Oleśnicy w latach 2007–2010” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wszelkie uchwały dotyczące zagadnień ujętych w Programie, o którym mowa w § 1, winny być z nim zgodne i zmierzać do realizacji wyznaczonych w nim celów.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Oleśnicy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA

RYSZARD ZELINKA

Załącznik do uchwały Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 października 2007 r. (poz. 3613)

I. Wstęp

Leżąca w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego Oleśnica należy do grupy najstarszych miast śląskich. Miasto położone jest w centralnej części Równiny Oleśnickiej, na lewym brzegu rzeki Oleśnicy. Szczególne znaczenie ze względu na uwarunkowania geograficzne ma położenie na szlaku komunikacyjnym: Wrocław – Warszawa i Wrocław – Łódź oraz jako część aglomeracji Wrocławia, oddalonej od centrum miasta niespełna 30 kilometrów w kierunku północno-wschodnim.

Oleśnica jest miastem o bardzo interesującej przeszłości. Pierwotnie była to niewielka osada na szlaku bursztynowym na drodze z Wrocławia do Kalisza, wzmiankowana w 1189 r. jako Olsnicz. Od 1214 r. osada targowa z zapewne istniejącym już wtedy kościołem par. św. Jana Ewangelisty, istotnym elementem panoramy miasta. Miejscowość następnie była określana jako gród kasztelański. W 1255 r. Oleśnica uzyskała przywilej lokacyjny na prawie średzkim, nadany przez księcia wrocławskiego Henryka III oraz pierwsze przywileje.

W latach 1320–1815 była rezydencjonalnym miastem książęcym. Od 1312 r. księstwo oleśnickie pozostawało we władaniu księcia Bolesława, który zapoczątkował linię Piastów oleśnickich, panującą tu do śmierci Konrada X Białego Młodszego w 1492 r. W 1495 roku księstwo oleśnickie przechodzi w ręce księcia ziębskiego Henryka I oraz jego następców: Jana Podiebrada i Karola II. Ten ostatni w 1594 r. założył gimnazjum książęce, jedną z najlepszych szkół na Dolnym Śląsku, a cały wiek XVI zapisał się jako okres rozkwitu miasta. Wtedy zaszły istotne zmiany w panoramie architektonicznej miasta: powstały liczne warsztaty rzemieślnicze (m. in. złotnicze), druga na Śląsku drukarnia i przede wszystkim najznamienitsze dzieło architektury, wspaniały renesansowy zamek, który wraz z XVII wiecznymi bastionowymi obwarowaniami stał się wizytówką miasta.

W końcu XIX wieku i na pocz. XX w nastąpił intensywny rozwój przedmieść na południe i wschód od starożytnego centrum, wprowadzono zabudowę ciągłą i willową oraz wzniesiono gmachy użyteczności publicznej: poczty (ok. 1890 r.), Sądu Rejonowego (1903–1905) i szkół. W okresie międzywojennym powstały między innymi domy handlowe (ul. Lwowska nr 2 i 3), osiedla mieszkaniowe na południowym i wschodnim krańcu miasta oraz tereny rekreacyjno-sportowe na północy.

Wskutek działań wojennych w 1945 r., a także późniejszych rozbiórki, Stare Miasto wraz z otoczeniem zostało znacznie zniszczone. Odbudowano je etapami w latach: 1957–60, 1962–66 i później 1970–76. Do dziś, mimo licznych wtręć i zakłóceń nową zabudową, Oleśnica posiada czytelny, średniowieczny układ miasta z zachowaną linią murów lub umocnień oraz malowniczą, wielowiekową panoramą miasta od północnego zachodu, której walory mogą docenić zarówno mieszkańcy jak i podróżujący szlakiem z Wrocławia do Warszawy.

W latach 1816–1975 Oleśnica była siedzibą powiatu, a od 1990 — rejonu. Od 01.01.1999 r. ponownie stała się miastem powiatowym, stolicą mikroregionu silnie powiązanego z aglomeracją wrocławską.

II. Podstawy prawne opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Kultura, najczęściej rozumiana jako całość duchowego i materialnego dorobku społeczeństwa, jest jednym z głównych czynników rozwoju. Zabytki – materialne i niematerialne dobra kultury, ważna część dziedzictwa kulturowego – zostały objęte ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek Państwa (Art. 5 Konstytucji RP). Zadania na poszczególnych szczeblach władzy wykonawczej w zakresie kultury i ochrony zabytków są ustawowo w gestii samorządów (Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z art. 7 ustawy, pkt. 9 „zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.”

Sporządzenie programu opieki nad zabytkami, będącego istotnym instrumentem ochrony zabytków, należy do ustawowych obowiązków samorządu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego (ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, art. 87, Dz. U. Nr 162, poz. 1568).

Program jest opracowywany na okres 4 lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych aktów planowania. Z realizacji programu odpowiednio zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) co 2 lata sporządza sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy oraz przekazuje się Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, art. 87, punkt 5 i 6)

III. Uwarunkowania opieki i ochrony nad zabytkami

III.1. Uwarunkowania prawne

Uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami znajdują się w szeregu obowiązujących ustaw, w tym w:

1. ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568),
2. ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902),
3. ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880),
4. ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603),
5. ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717),
6. ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach określone zostały w:

1. ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24),
2. ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

1. ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673).

Zasadniczym dokumentem regulującym kwestie ochrony i opieki nad zabytkami jest Ustawa z dn. 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, która wprowadziła pojęcia ochrony i opieki nad zabytkami. Zostały one zdefiniowane w sposób następujący:

- ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, kontrole stanu zachowania i przeznaczenia zabytków, uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska,
- opieka nad zabytkiem w rozumieniu Ustawy sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega na zapewnieniu warunków naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz o jego znaczeniu dla historii kultury.

Zgodnie z art. 3 wymienionej Ustawy przez zabytek rozumiana jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Za zabytki nieruchome uznaje się (art. 6) krajobraz kulturowy, układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne lub działalność wybitnych osobistości bądź instytucji.

Za zabytki ruchome uznaje się (art. 6) dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje stanowiące zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje, numizmaty oraz pamiątki historyczne, a zwłaszcza militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i ordery, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne oraz przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytek archeologiczny (art. 3) rozumiany jest jako zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem. Zabytkami archeologicznymi są (art. 6) pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ustawowej ochronie podlegają również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Art. 7 w rozdziale 2 Ustawy definiuje następujące formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków.

Zgodnie z art. 9. Ustawy do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również

wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.

Zgodnie z art. 10. Ustawy do rejestru wpisuje się zabytek ruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę.

Sposób prowadzenia rejestru oraz ewidencji zabytków określa Rozporządzenie z dnia 14 maja 2004 r. Ministra Kultury w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. Nr 124, poz. 1305).

- uznanie za pomnik historii zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru lub parku kulturowego o szczególnej wartości dla kultury przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego,
- utworzenie parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się pod względem krajobrazowym terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej; park kulturowy może utworzyć na podstawie uchwały rada gminy po zasięgnięciu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dotyczące w szczególności zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia; innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych; w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się również, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Art. 18. Ustawy stanowi:

1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji(...) studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. W (...) planach i studiach, o których mowa w ust.1, w szczególności: 1) uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, 2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu, 3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniając opiekę nad zabytkami.

W myśl art. 19:

1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę: 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, 3) parków kulturowych.

Art. 20 stanowi, że projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W art. 21 zapisano, że ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Według art. 22 ust. 4 wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

III.1.1. Organy ochrony zabytków

Zgodnie z art. 89 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami organami ochrony zabytków są:

1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków.
2. Wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Wojewódzki Konserwator Zabytków.

(szczegółowo omawia to art. 90)

Przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego działa Rada Ochrony Zabytków jako organ opiniotawczo-doradczy w sprawach realizacji polityki Rady Ministrów w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Przy Generalnym Konserwatorze Zabytków działa Główna Komisja Konserwatorska jako organ opiniotawczy do spraw działań konserwatorskich podejmowanych przy zabytkach.

Przy Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków działa Wojewódzka Rada Ochrony Zabytków jako organ opiniodawczy w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków wraz z ośrodkami regionalnymi (dla regionu Dolnego Śląska powołany został Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu) zajmuje się problematyką rozpoznania, dokumentacji i ochrony dziedzictwa kulturowego, wspierając w tym zakresie działania administracji państwowej i samorządowej.

III.2. Założenia wynikające z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Ochrona i konserwacja zabytków jest istotnym elementem polityki kulturalnej państwa. Dobra kultury, w tym zabytki, są nie tylko materialnym śladem przeszłości, lecz także cennym elementem kultury, przyczyniającym się do kształtowania współczesnego, przyjaznego otoczenia człowieka.

Uznaje się, że w najbliższych latach zadaniem głównym polityki Państwa w dziedzinie ochrony zabytków jest stworzenie mechanizmów porządkujących tę sferę – dostosowujących ją do warunków gospodarki rynkowej zarówno w drodze korekt przepisów prawnych, jak i korekty kompetencji i zasad działań instytucji ochrony zabytków, aż po zmiany strategii i organizacji ochrony. Zmiany te powinny zapewnić pełną ochronę wypracowanego w kraju dorobku intelektualnego i praktyk odnoszących się do bezpośredniej ochrony zabytków przy równoczesnym wskazaniu możliwości i zakresu adaptacji w kraju zasad funkcjonowania ochrony zabytków w zjednoczonej Europie.

Opracowanie krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest ustawowym obowiązkiem Ministra Kultury. Program określić ma cele i kierunki działań organów i jednostek administracji publicznej oraz zadania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, warunki i sposób finansowania planowanych działań, a także harmonogram ich realizacji.

W trakcie prac nad programem określono najważniejsze zasady postępowania konserwatorskiego, przyjęte w wojewódzkim dolnośląskim programie opieki i ochrony nad zabytkami na lata 2007–2011.

- zasada *primum non nocere*,
- zasada maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych),
- zasada minimalnej niezbędnej ingerencji (powstrzymywania się od działań niekoniecznych),
- zasada, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco,
- zasada czytelności i odróżnialności ingerencji,
- zasada odwracalności metod i materiałów,
- zasada wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

W tezach do krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wyznaczone zostały następujące cele działań:

1. W zakresie uwarunkowań ochrony i opieki nad zabytkami:
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków nieruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu zabytków ruchomych. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu dziedzictwa archeologicznego. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń oraz wyznaczenie stref o szczególnym zagrożeniu dla zabytków archeologicznych.
 - Objęcie skuteczną i zorganizowaną ochroną przynajmniej najcenniejszych zabytków techniki.
 - Pełna ocena stanu krajowego zasobu pomników historii i obiektów wpisanych na listę światowego dziedzictwa. Określenie kategorii i stopnia zagrożeń.
 - Ocena stanu służb i możliwości wypełniania całokształtu zadań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami.
 - Ocena stanu i stopnia objęcia opieką zabytków w poszczególnych kategoriach. Doskonalenie i rozwijanie oraz podnoszenie efektywności i skuteczności instytucjonalnej i społecznej ochrony i opieki nad zabytkami.
 - Udoskonalenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych w zakresie ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym i zabytkami.
2. W zakresie działań o charakterze systemowym:
 - Powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, architektoniczną i przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa. Realizacja powszechnych tendencji europejskich i światowych do rozszerzania pola ochrony na całe dziedzictwo kulturowe obejmujące i dobra kultury i natury (World Cultural Heritage).
 - Wypracowanie strategii ochrony dziedzictwa i wprowadzenie jej do polityk sektorowych. Przygotowanie strategii ochrony dziedzictwa kulturowego wytyczającej główne założenia koncepcji ochrony w Polsce. Wprowadzenie jej do polityk sektorowych we wszystkich dziedzinach i na wszystkich poziomach zarządzania i gospodarowania.

3. W zakresie systemu finansowania:

- Stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej, zasilanego nie tylko z budżetu, lecz także z odpisów podatkowych, podatków płaconych przez użytkowników obiektów zabytkowych (w tym usług turystycznych), z kar za niszczenie i nieprawidłowe użytkowanie zabytków i innych źródeł.

4. W zakresie dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania:

- Dokumentowanie. Tworzenie systemu i stale aktualizowanych, elektronicznych baz informacji o zasobach i stanie zabytków w Polsce i ich dokumentacji. Stworzenie warunków do realizacji ustawowego obowiązku dokumentowania wszystkich prac, przy wszystkich grupach i typach obiektów zabytkowych.
- Monitorowanie. Gromadzenie stale aktualizowanej wiedzy o stanie zachowania, postępach i wynikach prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeniach, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwie użytkowania obiektów zabytkowych oraz o innych formach ochrony dziedzictwa.
- Ujednolicenie metod działań profilaktycznych, konserwatorskich, restauratorskich i ochronnych. Wypracowanie i wprowadzenie szczegółowych zasad ochrony dziedzictwa w planach zagospodarowania przestrzennego. Wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych.

5. W zakresie kształcenia i edukacji:

- Utrzymanie i doskonalenie dotychczas wypracowanego systemu kształcenia w dziedzinie konserwacji i ochrony. Zorganizowanie systemu podnoszenia kwalifikacji w każdej grupie zawodowej pracującej na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.
- Kształcenie społeczeństwa w duchu poszanowania dla autentyzmu oraz wartości materialnych i niematerialnych wspólnego, wielokulturowego dziedzictwa. Budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony i dawności zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków.
- Upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej. Tworzenie mechanizmów ekonomicznych sprzyjających prawidłowemu traktowaniu obiektów zabytkowych.

6. W zakresie współpracy międzynarodowej:

- Wzmocnienie obecności Polski w światowym i europejskim środowisku działającym na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i promocja polskich osiągnięć w tej dziedzinie.
- Oparcie działań na pojęciu wspólnego dziedzictwa kultury ludzkości. Troska o ochronę polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą.

Uwaga: Prace nad krajowym programem ochrony zabytków i opieki nad zabytkami nie zostały jeszcze ukończone, publicznie dostępne są jedynie przedstawione powyżej tezy.

III.3. Uwarunkowania wynikające z Narodowej Strategii Rozwoju Kultury, przyjętej na lata 2004–2020

Ogólne wytyczne do konstruowania programu gminnego zawiera przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004–2013 (w 2005 r. Ministerstwo Kultury przygotowało Uzupelnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004–2020), będąca rządowym dokumentem tworzącym ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowoczesnie pojmowanej polityki kulturalnej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią Europejską. Strategia została stworzona centralnie dla obszaru całej Polski. Określa spójne działania horyzontalne, realizowane w regionach. Stąd celem strategicznym jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego regionów w Polsce.

Jednym z instrumentów realizowania Strategii jest Narodowy program kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego na lata 2004–2020”. Program ten jest zgodny z Narodowym Planem Rozwoju (Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, Dz. U. Nr 116, poz. 1206) oraz z założeniami do krajowego programu ochrony zabytków.

Podstawą do sformułowania Narodowego Programu Kultury „Ochrona Zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest uznanie sfery dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców. Gwarancją skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego w systemie wolnorynkowym jest umiejętne powiązanie dziedzictwa ze sferą gospodarczą. Oznacza to konieczność znalezienia kompromisu pomiędzy kanonami ochrony a wymogami ekonomii.

Celem strategicznym Programu jest intensyfikacja i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych. Za cząstkowe cele strategiczne Programu przyjęto:

- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,

- kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocja polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą, w szczególności za pomocą narzędzi społeczeństwa informacyjnego,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,
- zabezpieczenie zabytków przed nielegalnym wywozem za granicę.

Cele całego programu realizowane będą w ramach przyjętych priorytetów:

- aktywnego zarządzania zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe (materialna poprawa stanu zabytków, ich adaptacja i rewitalizacja oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców, turystów i inwestorów; realizacja działań pozwoli na zwiększenie atrakcyjności regionów, a także wykorzystanie przez nie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym).
- edukacji i administracji na rzecz dziedzictwa kulturowego.

W programie zwraca się uwagę na turystykę, która w dużym stopniu wykorzystuje środowisko kulturowe, zwłaszcza w miastach historycznych takich jak Oleśnica, i stanowi dla nich zarówno szansę jak i zagrożenie. Rozwój turystyki może stać się ważnym mechanizmem rozwoju wielu ośrodków i skutecznym instrumentem ochrony dziedzictwa kulturowego. Wymaga to jednak zintegrowanego podejścia do zagadnień ochrony zabytków, funkcji miejskich i potrzeb rynku turystycznego. Turystyka jest obecnie postrzegana przez władze samorządowe jako jeden z istotnych czynników rozwoju ekonomicznego. Jednak trzeba mieć na względzie, że szybkość i selektywność konsumpcji turystycznej stanowi zasadnicze zagrożenie dla dziedzictwa kulturowego. Przy tym, w okresie globalizacji lokalność zyskuje na wartości i znaczeniu również w wymiarze rynkowym.

6 września 2005 r. Rada Ministrów przyjęła kolejny dokument strategiczny Sektorowy program operacyjny: Rozwój kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Program ten rozwija cele Narodowego Planu Rozwoju, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań infrastrukturalnych z zakresu kultury i szkolnictwa artystycznego o charakterze ponadregionalnym, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych. Zasady wdrażania programu opierają się na zasadach funduszy strukturalnych oraz na krajowych regulacjach dotyczących finansów publicznych, pomocy publicznej i podziału odpowiedzialności w realizacji polityki dotyczącej ochrony i zachowania dziedzictwa kultury pomiędzy samorządami a Ministrem Kultury.

Program koncentruje się na działaniach o charakterze ponadregionalnym ważnych z punktu widzenia polityki kulturalnej państwa. Jako jeden z trzech głównych priorytetów przyjęto rozwój infrastruktury kultury i ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.

Program ma być uzupełnieniem działań z zakresu kultury realizowanych w ramach programów regionalnych oraz komplementarny do działań z zakresu kultury możliwych do realizacji w ramach innych programów sektorowych.

III.4. Założenia wynikające z Programu opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego na lata 2007–2011

Program opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007–2011 przyjęty został uchwałą nr LX/912/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 października 2006 r. Podstawowym założeniem programu jest uznanie zasobów regionalnego dziedzictwa kulturowego za zasadniczy czynnik wpływający na kształtowanie się tożsamości regionalnej.

Głównym celem programu jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego regionu oraz zachowania krajobrazu kulturowego Dolnego Śląska. Program określa organizacyjne i finansowe warunki ochrony i opieki nad zabytkami w zakresie leżącym w kompetencjach Urzędu Marszałkowskiego.

Przy opracowaniu Programu oparto się na założeniu, iż dziedzictwo kulturowe Dolnego Śląska jest elementem powszechnie rozpoznawanym przez mieszkańców, a jednocześnie stanowi coraz silniejszy wyraz kształtującej się tożsamości regionalnej i ponadregionalnej. W ten sposób program wpisuje się w określoną w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku misję regionu, zdefiniowaną następująco: Dolny Śląsk to region, który łączy Polskę z Europą.

W Programie zaproponowano przyjęcie konkretnych zadań dla Urzędu Marszałkowskiego i podległych mu jednostek:

1. Dofinansowanie prac konserwatorskich i zabezpieczenia zabytków:
 - Kontynuacja programu prowadzonego przez Wydział Kultury Urzędu Marszałkowskiego dofinansowania prac konserwatorskich na drodze konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego. Głównym celem jest pobudzenie do działania maksymalnej liczby osób prawnych. Jako priorytet w przyznawaniu środków w okresie funkcjonowania programu przyjmuje się: w

- zakresie zabytków architektury i budownictwa prace zabezpieczające i remontowe przy obiektach znajdujących się w udokumentowanym złym stanie technicznym, zagrożonych postępującą destrukcją, w pierwszej kolejności budowli drewnianych, następnie pomników historii i proponowanych do uznania za pomniki historii; w zakresie dzieł sztuki i rzemiosła artystycznego konserwacja obiektów o udokumentowanym złym stanie zachowania, powstałych do schyłku wieku XVIII, w pierwszej kolejności zabytków sztuki średniowiecznej.
- Dofinansowanie na drodze konkursu wykonania i funkcjonowania zabezpieczeń przeciwwłamaniowych i przeciwpożarowych w obiektach o cennym wystroju i wyposażeniu, a także w budowlach drewnianych.
2. Wspieranie rozwoju bazy i sieci muzealnej w regionie, przede wszystkim w zakresie powstania magazynów muzealnych, w tym archeologicznych. Zakłada się, że istniejąca sieć muzeów nie ulegnie w okresie funkcjonowania programu zmianie. Prowadzone obecnie prace wykopaliskowe to w 90% badania ratownicze. Zgromadzony podczas ich prowadzenia materiał na mocy Ustawy jest własnością Skarbu Państwa. Stworzenie magazynów z ośrodkami badawczymi w oparciu o wybrane istniejące muzea pozwoli na zachowanie w regionie tej części dziedzictwa, a jednocześnie wzmocni regionalną sieć muzealną. Warunkiem udziału Urzędu Marszałkowskiego jest dofinansowanie przedsięwzięcia przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
3. Prowadzenie działań szkoleniowych i promocyjnych:
- Przeprowadzenie szkoleń i wydanie materiałów instruktażowych dla radnych i urzędników samorządowych zawierających informacje o sposobie przygotowywania programów opieki nad zabytkami oraz o zakresie i możliwościach opieki i ochrony zabytków przez gminy i powiaty. Głównym celem jest pobudzenie do działania samorządów zarówno w zakresie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obligatoryjnych programów opieki nad zabytkami, jak i korzystania z możliwości finansowania przedsięwzięć związanych z ochroną zabytków, w tym z programami rewaloryzacyjnymi.
 - Wspieranie, w drodze konkursu ofert, wydawnictw i publikacji multimedialnych o zabytkach regionu, zarówno naukowych jak i popularnonaukowych. Zakłada się, że dofinansowanie na drodze konkursu ofert zachęci również mniejsze ośrodki do wydania publikacji o swoich zabytkach.
 - Organizacja i udział w Europejskich Dniach Dziedzictwa jako corocznej imprezy popularyzującej zabytki. Zakłada się, że wypracowana przez Radę Europy formuła Europejskich Dni Dziedzictwa jako imprezy popularnej, o masowym charakterze, opartej w zasadzie o działania wolontariuszy, wymaga ze strony Urzędu Marszałkowskiego pomocy w zakresie organizacyjnej i promocyjnej. Zadanie to zostanie powierzone jednostce organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego lub innej samorządowej i zabezpieczone w corocznych planach finansowych.
 - Stworzenie nagrody Marszałka Województwa dla najlepszego użytkownika zabytku. Nagroda przyznawana będzie w drodze konkursu, przez kapitułę działającą na podstawie regulaminu, który zostanie opracowany przez Wydział Kultury Urzędu Marszałkowskiego.
 - Rozwinięcie programów nauczania regionalnego dla uczniów szkół stopnia podstawowego i gimnazjalnego. Zakłada się wypracowanie, wspólnie z Wydziałem Nauki i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego, założeń pozwalających stworzyć program edukacji regionalnej o nazwie Znaki Przeszłości – Znaki Czasu.
4. Tworzenie parków kulturowych:
- Stworzenie koncepcji sieci parków kulturowych jako materiału inicjującego dyskusję nad ich utworzeniem przez lokalne samorzady. Zakłada się przygotowanie przez Krajowy Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków, filia we Wrocławiu, we współpracy z Zarządem Województwa Dolnośląskiego opracowań koncepcyjnych, jako materiału studyjnego dla lokalnych samorządów. Utworzenie parku kulturowego jest zależne jedynie od woli lokalnego samorządu. W wielu przypadkach brak jednak podstawowych, studyjnych materiałów, które by pozwoliły na podjęcie dyskusji o celowości stworzenia parku; jest to szczególnie trudne w wypadku, gdy park miałby swym zasięgiem objąć obszar kilku gmin.
 - Opracowanie przez Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne studiów określających granice parków kulturowych, które mogą stać się inspiracją dla lokalnych samorządów.
5. Tworzenie sieci tematycznych rowerowych, pieszych, wodnych i samochodowych szlaków turystycznych uzupełniających obecną strukturę. Zakłada się przygotowanie przez interdyscyplinarny zespół ekspertów koordynowany przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego opracowań koncepcyjnych, jako materiału studyjnego dla lokalnych samorządów. Zakłada się, że stworzenie proponowanych szlaków tematycznych doprowadzi do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu. Głównym celem jest dyslokacja ruchu turystycznego i pobudzenie do działań związanych z jego obsługą, również poprzez renowację i udostępnianie zabytków, maksymalnej liczby osób prawnych. Postuluje się, aby Urząd Marszałkowski powołał interdyscyplinarny zespół ekspertów w celu przystąpienia do prac koncepcyjnych nad rowerowymi i samochodowymi szlakami turystycznymi.
6. Wystąpienie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o uznanie za pomniki historii najcenniejszych obiektów. Zakłada się, że w przyszłości fakt uznania przez Prezydenta Rzeczypospolitej zabytku za pomniki historii będzie miał coraz większe znaczenie, również finansowe. Głównym celem jest wprowadzenie na listę jak największej liczby najcenniejszych w skali kraju zabytków z terenu województwa dolnośląskiego. Uznanie za pomniki historii jest warunkiem koniecznym starań o wpis na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

7. Tworzenie Parków Krajobrazowych – ochrona dziedzictwa przeszłości. Ze względu na głównie będącą wynikiem działań człowieka fizjografię krajobrazu Dolnego Śląska należy zwrócić uwagę na to, aby w funkcjonujących Parkach Krajobrazowych zagadnienia związane z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego były na równi ważne przy opracowywaniu planów ochrony, jak związane z ochroną walorów przyrodniczych.

III.5. Gminny program opieki nad zabytkami a Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego oraz Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r.

Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął w dniu 30 sierpnia 2002 r. uchwałę nr XLVIII/873/2002 w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy jest zgodny z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, który wśród celów polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego wskazuje:

- tworzenie uwarunkowań przestrzennych sprzyjających utrwalaniu wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności,
- ochronę, rewaloryzację oraz udostępnianie zasobów dziedzictwa kulturowego,
- wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego oraz promocji województwa dolnośląskiego.

Zgodność dotyczy również zasad realizacji celów (kompleksowości działań ochronnych i rewaloryzacyjnych, łączenia ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego oraz promowania regionalnych walorów dziedzictwa kulturowego) oraz kierunków polityki przestrzennej, wśród których wymienia się:

- wspieranie działań służących poprawie stanu obiektów zabytkowych,
- zachowanie, ochronę i rewaloryzację historycznych układów przestrzennych,
- ochronę i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach artystycznych i krajobrazowych województwa poprzez ustalenie proponowanych form ochrony (wg V programu resortowego MKiS „Ochrona i konserwacja zabytkowego krajobrazu kulturowego”),
- zachowanie, ochronę i rewaloryzację obiektów i zespołów o najwyższej randze i szczególnym znaczeniu dla kultury narodowej,
- ochronę, zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych i turystycznych.

Istotnym jest, że wśród kierunków działań polityki przestrzennej na poziomie wojewódzkim ustalono podjęcie działań rewaloryzacyjnych zespołu staromiejskiego miasta Oleśnicy, jako ośrodka o znaczeniu krajowym. Również założenie przestrzenne miasta Oleśnicy zostało włączone w wyznaczoną w Planie strefę pełnej ochrony konserwatorskiej (strefa „A”). W ramach troski o zabytkowe obiekty dolnośląskie do objęcia opieką wyznaczono m. in. zamek oleśnicki jako obiekt o znaczeniu krajowym dla kultury narodowej oraz pomnik historii.

W ramach gospodarowania przestrzenią wyznaczono kierunki polityki przestrzennej w zakresie:

- kształtowania krajobrazu (m. in. uwzględnienie trzeciego wymiaru wysokości – tła krajobrazowego – w praktyce lokalizacyjnej, zachowanie osi widokowych i panoram zespołów zabytkowych, eksponowanie w sylwetkach miejscowości dominant architektonicznych charakterystycznych dla panoram śląskich miast, np. wieże kościołów, zamków),
- kształtowania przestrzeni miast i wsi (między innymi ochrona i aktywne zagospodarowywanie obiektów dziedzictwa przeszłości, rewaloryzacja zabytkowych zespołów staromiejskich, rekompozycja rozumiana jako scalanie zespołów zabytkowych, kształtowanie układów przestrzennych miast zgodne z ich specyfiką lokalizacyjną).

Przyjęta przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/649/2005 z dnia 30.11.2005 r. „Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku” określa główne cele rozwoju województwa i działania samorządu wojewódzkiego, a wśród nich uwzględnia zachowanie wartości środowiska kulturowego, kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego.

Jako jedno z kluczowych działań uznano poprawę ładu przestrzennego i harmonijności struktur przestrzennych poprzez między innymi ochronę dziedzictwa kulturowego. Działanie to obejmuje wsparcie dla poczynań związanych z opisem, ochroną oraz propagowaniem dziedzictwa kulturowego regionu, z uwzględnieniem dorobku kulturowego mniejszości narodowych, etnicznych i religijnych. Kolejnym przyjętym działaniem jest ochrona dziedzictwa cywilizacyjnego oraz rozwój tożsamości regionalnej poprzez inwentaryzację dziedzictwa cywilizacyjnego regionu, budowę infrastruktury zapewniającej jego bezpieczeństwo, propagowanie go wśród mieszkańców oraz włączenie w programy kształcenia różnych typów szkół elementów wiedzy na ten temat.

III.6. Uwarunkowania wynikające z miejscowych aktów prawnych

Program opieki nad zabytkami zgodny jest z dokumentami gminnymi o charakterze strategicznym:

- Strategią Rozwoju Miasta Oleśnicy, przyjętą uchwałą nr XXXIV/240/2001 Rady Miasta Oleśnicy w dniu 26.06.2001 r.,

oraz dokumentami wyznaczającymi kierunki polityki przestrzennej miasta, jakimi są:

- Projektem „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy” opracowywanym na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych: uchwała nr XXXV/272/05 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Oleśnicy (planowane uchwalenie Studium – koniec 2007 r.),
- obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Z punktu widzenia ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego istotne są wytypowane w Studium następujące czynniki:

Możliwości rozwoju:

- występowanie zespołu zabytków o znaczeniu krajowym,
- stosunkowo młoda i mobilna społeczność,
- aktywność społeczności lokalnej,
- znacząca baza szkolnictwa,
- preferencje podatkowe uchwalone przez władze gminne dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy,
- wzrastające dochody budżetu gminy,
- możliwość rozwoju turystyki weekendowej,
- pozycja Oleśnicy jako subregionalnego ośrodka równoważenia rozwoju,
- wstąpienie Polski do Unii Europejskiej (możliwość pozyskania znacznych środków pomocowych),
- przynależność Oleśnicy do aglomeracji wrocławskiej,
- znaczące rezerwy potencjalnych terenów inwestycyjnych (obecnie użytkowanych rolniczo),
- rozwój turystyki w oparciu o bogatą ofertę środowiska kulturowego (zespół zamkowy) oraz powiększającą się ofertę sportowo-rekreacyjną (aquapark).

Ograniczenie rozwoju:

- zmniejszająca się liczba ludności miasta,
- brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całego miasta,
- niekorzystny bilans ruchu migracyjnego,
- obciążenia samorządu gminy nowymi zadaniami bez adekwatnego wsparcia finansowego,
- niedostateczna oferta infrastruktury turystyczno-hotelowej,
- mała ilość zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zły stan techniczny części komunalnych zasobów mieszkaniowych.

W Strategii Rozwoju Miasta Oleśnicy sformułowano ponadto pięć strategicznych celów głównych dla rozwoju Oleśnicy:

- dynamiczna wspólnota lokalna,
- gospodarka lokalna oparta na małych i średnich przedsiębiorstwach,
- Oleśnica jako subregionalne centrum pełniące znaczącą rolę w aglomeracji wrocławskiej,
- nowoczesny, zintegrowany system zarządzania miastem,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Tak sformułowane cele strategiczne zobowiązują władze samorządu do prowadzenia działań, które mają na celu przede wszystkim wzmocnienie pozycji Oleśnicy jako ośrodka miejskiego o znaczeniu subregionalnym oraz tworzenie atrakcyjnych warunków życia.

Realizacja celów strategicznych, a zwłaszcza kreowanie wizerunku miasta o wysokiej jakości życia, wiąże się z podejmowaniem działań w sferze dziedzictwa materialnego:

- rewitalizacji obszarów zdegradowanych,
- promocji miasta,
- umocnienia pozycji miasta jako ośrodka nauki i kultury.

Realizacja zamierzeń zależeć będzie od procesu decyzyjnego – tworzenia prawa miejscowego, współpracy i zaangażowania środowisk – zwłaszcza lokalnego (np. poprzez tworzenie warunków do aktywnej działalności Towarzystwa Przyjaciół Oleśnicy) oraz poprzez tworzenie materialnych podstaw rozwoju kultury.

Główne cele, zasady i zadania polityki przestrzennej, jak również instrumenty jej realizacji wobec środowiska kulturowego, wyznaczone zostały w obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy”.

Przyjęte zostały następujące cele polityki przestrzennej władz miasta Oleśnicy wobec zasobów środowiska kulturowego miasta:

- Rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej poprzez wykorzystanie zespołu zamkowo-parkowego i przystosowanie go do pełnienia nowych funkcji (muzeum regionalne, sale konferencyjne, szkoła o profilu artystycznym, galeria malarstwa, restauracja historyczna, widowiska multimedialne, turnieje rycerskie) oraz poprzez budowę bazy hotelowej, a także realizację urządzeń i obiektów terenowych.

- Poprawa stanu funkcjonowania terenów zieleni publicznej oraz wyznaczenie nowych terenów zieleni parkowej. Opracowanie koncepcji, a następnie projektu budowlanego i wykonawczego rewitalizacji terenów parkowych wraz z zielenią miejską i terenów turystyki aktywnej w Oleśnicy.
- Ochrona dziedzictwa środowiska kulturowego poprzez poprawę jakości przestrzeni urbanistycznej (rewaloryzacja i odbudowa zabytków architektury i budownictwa oraz powiązanej z nimi zieleni) oraz tworzenie różnych form ochrony.
- Skuteczne kontrolowanie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tak, aby było możliwe zachowanie różnorodnych wartości środowiska kulturowego Oleśnicy decydujących o jej tożsamości i znaczącej pozycji wśród zasobów dziedzictwa kultury regionu.
- Pobudzanie takich zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, które pozwolą na lepsze wykorzystanie wartości kulturowych przestrzeni miejskiej.
- Sukcesywnie uchwalane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zgodne są ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i realizują wyznaczone kierunki polityki przestrzennej wobec środowiska kulturowego.

IV. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami¹

Rozwój miasta w swojej istocie powinien opierać się na jego zasobach i walorach. Wykorzystanie zarówno zasobów środowiska przyrodniczego jak i środowiska kulturowego powinno stanowić jeden z priorytetów polityki gminnej. Procesy rozwojowe miasta należy tak formułować, aby umożliwić dalsze istnienie oraz wzbogacanie materialnego dziedzictwa kulturowego. Dziedzictwo kulturowe stanowi tak o jakości krajobrazu, jak i o atrakcyjności ekonomicznej regionu, jest również znaczącym potencjałem, aby stać się bazą w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości lokalnej. Podniesienie jakości warunków życia mieszkańców, co nie zawsze jest uświadamiane, jest związane bezpośrednio z jakością przestrzeni kulturowej miasta.

Program opieki nad zabytkami miasta Oleśnicy odnosić się będzie zatem do tej sfery działań prorozwojowych, która ma na celu poprawę funkcjonowania materialnego dziedzictwa kulturowego, decydującego w znacznym stopniu o zasobach i walorach miasta. Opieka i ochrona zabytków może przyczynić się do poprawy sytuacji ekonomicznej.

Program ma określić pewien stan idealny, do którego należy dążyć w zakresie opieki nad zabytkami, by osiągnąć istotną poprawę w zakresie: stanu zachowania i utrzymania obiektów zabytkowych na terenie gminy, szeroko pojmowanego dziedzictwa kulturowego oraz zachowania krajobrazu kulturowego. W założeniach jest zgodny z innymi dokumentami o charakterze strategicznym dla miasta, w szczególności z obowiązującymi programami: Strategią Rozwoju Miasta Oleśnicy, Wieloletnim Programem oraz Planem Rozwoju Lokalnego dla miasta Oleśnicy. Podstawę sporządzenia programu opieki nad zabytkami stanowią ponadto dokumenty prawa miejscowego, jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy oraz wytyczne konserwatorskie dla miasta Oleśnicy.

Celem Programu jest szczegółowe określenie zadań do wykonania oraz podpowiedzenie sposobów ich realizacji (założeń organizacyjnych, finansowych, edukacyjnych i promocyjnych). Do istoty programu należy włączenie społeczności lokalnych, w różnych formach swojej życiowej aktywności (praca zawodowa, działalność społeczna, działania wynikające z prawa własności lub użytkowania obiektów zabytkowych) zaangażowanych w opiekę nad zabytkami. Władze publiczne z kolei są zobowiązane pobudzać i usprawniać mechanizmy regulujące kwestie tej opieki oraz tworzyć inicjatywy mające na celu tę opiekę.

Jednym z założeń programu opieki i ochrony nad zabytkami jest łączenie aktywnej ochrony oraz wzbudzenie zainteresowania, nie tylko obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, ale także historią i kulturą materialną miasta zapisaną w dziełach architektury i budownictwa o znaczeniu lokalnym. Chodzi o przekazanie społeczeństwu miasta podstawowych informacji o budowlach objętych ochroną i opieką, a znajdujących się w zasobie gminnej ewidencji zabytków

¹ Ustawa z dn. 23 lipca 2003 r., w art. 87, pkt 2. formułuje główne cele programów ochrony zabytków:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyekspozowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

V. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta Oleśnicy – stan prawny**V.1. Zabytki nieruchomości wpisane do rejestru zabytków**

W obrębie miasta Oleśnicy znajduje się 16 obiektów, zespołów obiektów lub obszarów (stan wrzesień 2007) wpisanych do rejestru **zabytków nieruchomości**:

- Miasto Oleśnica jako ośrodek historyczny z murami obronnymi, pod numerem rejestru 390, decyzją z dn. 25.11.1956 r. Wpis ten uściślono ustalając granice wpisu postanowieniem nr 570/2006 z dnia 31.07.2006 r., wydanym przez DWKZ we Wrocławiu.
- Kościół parafialny św. Jana Apostoła (tzw. zamkowy), ul. Zamkowa, nr rejestru 994, decyzja z dn. 2.10.1963 r.
- Kościół pomocniczy św. Trójcy, nr rejestru 201, decyzja z dn. 31.05.1950 r.
- Kościół klasztorny ob. prawosławny Zaśnięcia NMP i św. Jerzego, nr rejestru 308, decyzja z dn. 21.12.1955 r.
- Synagoga, ob. kościół ewangelicki p.w. Zbawiciela, ul. Łużycka, nr rejestru 972, decyzja z dn. 8.04.1963 r.
- Zamek Piastowski, ul. Zamkowa 4, nr rejestru 70, decyzja z dn. 29.03.1949 r.
- Mury miejskie, nr rejestru 422, decyzja z dn. 5.04.1957 r.
- Brama Miejska Trzebnicka, ob. Brama Wrocławska, ul. Wrocławska, nr rejestru 413, decyzja z dn. 26.01.1957 r.
- Ratusz, Rynek, nr rejestru 970, decyzja z dn. 8.04.1963 r.
- Liceum Ogólnokształcące, ul. J. Słowackiego 4, nr rejestru 637/W, decyzja z dn. 14.05.1990 r.
- Zespół koszar, ul. Wojska Polskiego 52/56 (budynki 1-19), nr rejestru 595/W, decyzja z dn. 9.12.1986 r.
- Kasyno wojskowe, ob. hotel z restauracją, ul. Wojska Polskiego 58, nr rejestru 596/W, decyzja z dn. 9.12.1986 r.
- Kamienice, Rynek nr 47 i nr 48, nr rejestru 1577, decyzja z dn. 19.03.1966 r.
- Dom, ul. Bociania 12, nr rejestru A/999, decyzja z dn. 20.03.2007 r.
- Dom Wdów", ob. szkoła muzyczna, ul. J. Matejki 19, nr rejestru 971, decyzja z dn. 8.04.1963 r.

Jako zabytki nieruchomości rozumie się również **zabytki archeologiczne** (pkt. 4 art. 3 ustawy). Na terenie miasta Oleśnicy znajduje się 1 stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r. (zamek).

Wymienione wyżej obiekty objęte są ochroną prawną wynikającą z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rygory ochrony obowiązują niezależnie od położenia obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefami. Wszelkie prace remontowe, zmiany własności, funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pisemnego pozwolenia wrocławskiej Delegatury WUOZ. Szczegółowe wytyczne dotyczące prowadzenia prac przy zabytkach określa rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich i architektonicznych, a także innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych. (Dz. U. Nr 150, poz. 1579)

Rozporządzenie określa tryb i sposób wydawania pozwoleń, w tym szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać wniosek i pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań (określonych w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, robót budowlanych w otoczeniu zabytku, badań archeologicznych, poszukiwań ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych w zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Rozporządzenie ponadto określa wymagane kwalifikacje, jakie powinny posiadać osoby uprawnione do prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, badań konserwatorskich, badań architektonicznych lub badań archeologicznych; dodatkowe wymagania, jakie powinny spełniać osoby kierujące robotami budowlanymi; sposób potwierdzania posiadanych kwalifikacji i dodatkowych wymagań; standardy dotyczące dokumentacji prowadzonych prac konserwatorskich i restauratorskich oraz badań archeologicznych.

Wśród obiektów wpisanych do rejestru zabytków z obszaru miasta Oleśnicy da się wyróżnić dwie zasadnicze grupy: obiekty sakralne oraz użyteczności publicznej.

ZABYTKI NIERUCHOME ZE WSKAZANIEM RODZAJU ZABYTKU:

Rodzaj zabytku:	Liczba zabytków:
Zespoły urbanistyczne	1
Sakralne	4
Obronne	2
Użyteczności publicznej	3
Zamki	1
Militarne	2 (w tym zespół koszar)
Mieszkalne	3

Wśród wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości miasta Oleśnicy przeważają zabytki będące własnością gminną, na drugim miejscu są obiekty we władaniu kościołów oraz własność prywatna (dane WKZ Wrocław 2005).

ZABYTKI NIERUCHOME ZE WSKAZANIEM WŁASNOŚCI:

Własność:	Liczba zabytków
Skarb Państwa	2
Własność gminna	5
Własność prywatna	4
Własność związków wyznaniowych	4
Inne	-

V.2. Zabytki wpisane do rejestru zabytków ruchomych

Rejestr zabytków ruchomych, czyli dzieł sztuki i rzemiosła artystycznego, województwa dolnośląskiego, wg stanu z 30.03.2007 r., na terenie miasta Oleśnicy obejmuje łącznie 409 obiektów (w tym 4 zespoły, 1 zbiór woluminów i 1 kolekcję).

Zostało do niego wpisane zabytkowe wyposażenie głównych kościołów miasta: p.w. Św. Trójcy i św. Jana Apostoła oraz zamku książęcego.

Ponadto ujęto w nim kolekcję zabytkowych lamp naftowych, zasoby biblioteki kościoła św. Jana Apostoła oraz dwie kolumny usytuowane przed Ratuszem i przed bramą wjazdową do zamku, płyty herbowe na 1. i 2. piętrze klatki schodowej w Ratuszu, klatka schodowa kamienicy Rynek 49, zespół witraży w Starostwie Powiatowym, wyposażenie gabinetu prezesa Sądu Rejonowego, szafa z sekretariatu Prokuratora Rejonowego i wyposażenie I LO w Oleśnicy.

REJESTR ZABYTKÓW RUCHOMYCH

Liczba decyzji:	37
Liczba pojedynczych obiektów	409
Wyposażenie świątyń	66
Wyposażenie zamku	26
Zespoły	4
Kolekcje	1 (39 obiektów)
Zbiory	1 (239 obiektów)
Inne	34

V.3. Stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Do rejestru zabytków archeologicznych w granicach administracyjnych miasta Oleśnicy wpisane zostało 1 stanowisko archeologiczne wielokulturowe, od epoki brązu po okres nowożytny (nr decyzji 70 z dnia 29.03.1949 r.) – jest to oleśnicki zamek.

V.4. Gminna ewidencja zabytków

Zgodnie z art. 21 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. „Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.”

Obowiązek prowadzenia gminnej ewidencji zabytków nieruchomości spoczywa na Burmistrzu Miasta (art. 22 pkt. 4 Ustawy). Dla Oleśnicy gminną ewidencję zabytków sporządził w 2006 r. Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu.

Ewidencją zostały objęte zabytki architektury i budownictwa: zespoły i obiekty o istotnych, lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych oraz zabytki archeologiczne. Ewidencja została wykonana w oparciu o rejestr zabytków nieruchomości województwa dolnośląskiego, karty adresowe zabytków architektury i budownictwa, karty ewidencyjne zabytków architektury i budownictwa, karty ewidencyjne zabytkowych cmentarzy, opracowanie ewidencyjne parku, wytyczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego miasta oraz studia i projekty rewaloryzacji obszaru staromiejskiego, znajdujące się w zasobach Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków we Wrocławiu. Przeprowadzono również kwerendę bibliograficzną, kartograficzną i ikonograficzną. Stanowiska archeologiczne podano za Archeologicznym Zdjęciem Polski. Założono nowe karty dla miejsc po trzech rozebranych kościołach o średniowiecznej genezie.

Gminna ewidencja zabytków nie jest dokumentem zamkniętym, ale powinna być uzupełniana i weryfikowana. Jej zmiany nie powodują nieważności ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz gminnego programu opieki nad zabytkami.

Ewidencja powinna być okresowo aktualizowana, należy m.in. wykreślać z ewidencji obiekty rozebrane oraz gruntownie przebudowane (gdy w znacznym stopniu i w sposób nieodwracalny została zmieniona bryła budynku, układ i wielkość otworów okiennych, zniszczono wystrój elewacji). Należy podkreślić, że skreślenie z gminnej ewidencji zabytków obiektu wpisanego do rejestru zabytków jest możliwe jedynie na podstawie decyzji wydanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ewidencję należy również uzupełniać o obiekty, dla których założone zostaną karty ewidencyjne zabytków architektury i budownictwa wojewódzkiej ewidencji zabytków lub nowe karty stanowisk archeologicznych, w oparciu o zawiadomienia przesłane przez WUOZ we Wrocławiu, zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Kultury z dn. 14.05.2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem.

Opracowany w 2006 r. wykaz adresowy obiektów proponowanych do objęcia gminną ewidencją zabytków patrz: zał. nr 1.

V.5. Ochrona zasobów dziedzictwa krajobrazu kulturowego wynikająca ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy”

Na potrzeby „Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy”, które jest sporządzane na podstawie uchwały nr XXXV/272/2005 z dnia 30 listopada 2005 roku Rady Miasta Oleśnicy, określono w zagadnienia i wytyczne konserwatorskie.

Dla realizacji polityki przestrzennej wobec środowiska kulturowego ustalono zasady ochrony jak również określono kierunki działań dla osiągnięcia wskazanych celów oraz wyznaczono następujące instrumenty realizacji:

- rejestr zabytków,
- wojewódzka ewidencja zabytków,
- ustalenia dotyczące stref ochrony konserwatorskiej.

Opracowane strefy ochrony konserwatorskiej w celu uzyskania mocy prawnej wymagają uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów objętych ochroną konserwatorską. Dla stref wyznaczono zarówno ogólne zasady ochrony, jak również zasady szczegółowe odrębne dla każdej ze stref. Wyznaczono 6 obszarów proponowanych do objęcia ochroną konserwatorską, zróżnicowanych pod względem przedmiotu ochrony oraz obostrzeń konserwatorskich:

- strefę „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej,
- strefę „B” ochrony konserwatorskiej,
- strefę „E” ochrony ekspozycji układu zabytkowego,
- strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej,
- strefę „OW” obserwacji archeologicznej,
- strefy ochrony zabytkowych układów zieleni – parki, cmentarze, tereny pocmentarne.

Ustalono również wymagania wobec obszarów nieobjętych strefami, znajdujących się w granicach opracowania studium oraz ustalenia dla całego obszaru studium.

Nie wyznaczono obszarów, na które nałożono obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze względu na uwarunkowania wynikające z ochrony i kształtowania środowiska kulturowego.

Zgodnie z art. 2. „Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych” z dn. 31.01.1959 r., wprowadzono zapis o ochronie cmentarzy, polegającej na utrzymywaniu ich jako terenów zielonych o założeniu komponowanym i ochronie przed zniszczeniem zieleni cmentarnej. Szczegółowe zasady ochrony określają przepisy ustawy. Na terenie miasta istniało 5 cmentarzy – obecnie nadal użytkowana jest jedna z istniejących przed 1945 nekropolii. Zarówno czynny cmentarz, jak i cmentarze które zostały zlikwidowane są objęte gminną ewidencją zabytków. Tereny po dawnych cmentarzach są użytkowane jako parki lub niezagospodarowane tereny zielone.

VI. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego miasta Oleśnicy

VI.1. Ochrona krajobrazu kulturowego miasta

W granicach miasta nie wyznaczono obszarów o charakterze rezerwatów kulturowych i parków kulturowych. Jednak w strukturze miasta da się wyróżnić zespół Starego Miasta stanowiący historyczne miasto średniowieczne i nowożytnie i jako zespół urbanistyczny mający dla Oleśnicy szczególne znaczenie. Jest to obszar,

na którym usytuowane są główne historyczne dominanty przestrzenne miasta i najcenniejsze zabytki. Z powyższych względów wymaga on szczególnej troski, zróżnicowanych i wielopłaszczyznowych działań:

- zachowawczych, zapewniających istnienie i poprawę czytelnego historycznego układu przestrzennego oraz konserwację głównych jego elementów,
- opracowanie i konsekwentne realizowanie programu rewitalizacji i szczególnej ochrony wpisanego do rejestru zabytków zamku wraz z terenem podzamcza,
- rewitalizacji zabudowy wokół Rynku, podniesienie jej funkcjonalności oraz estetyki, a w dalszej kolejności rewitalizacja Starego Miasta.

Strefy ochrony konserwatorskiej:

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy wyznaczony został spójny system stref ochrony konserwatorskiej, który zapewnia ochronę konserwatorską najcenniejszych kulturowo, historycznie i krajobrazowo obszarów miasta.

- strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmująca dwa obszary:
 - centrum układu przestrzennego miasta (średniowieczne miasto – wyraźnie i czytelnie określone zachowanymi relikwiami murów obronnych lub czytelnymi ich śladami; teren zamku książęcego sprzężonego z systemem obronnym miasta oraz z przyległym obszarem dawnych ogrodów i parku zamkowego), teren dawnych fos i bagien otaczających miasto wzdłuż murów obronnych, a także obszar dawnego Przedmieścia Wrocławskiego – na południe od centrum miasta; teren dawnych koszar położonych przy ul. Wojska Polskiego.
- strefa „B” ochrony konserwatorskiej, obejmująca obszar:
 - teren otaczający bezpośrednio Stare Miasto. Granica strefy od zachodu przebiega wzdłuż rzeki, od południa wzdłuż torów kolejowych – z terenem parku miejskiego przy ul. Wały Jagiellońskie, od wschodu ulicami: 3 Maja, pomiędzy ulicą 11 Listopada a ulicą Małopolską, Hallera, Bolesława Krzywoustego, Sudoła, Lwowską ze szpitalem przy ul. Armii Krajowej, Sinapiusa, Rzemieślnicza oraz Wojska Polskiego,
 - teren w północno-wschodniej części jednostki Śródmieście obejmuje obszar historycznej zabudowy położonej w rejonie ul. Wojska Polskiego;
 - teren historycznego układu przestrzennego obecnego osiedla Rataje wraz z dawnym folwarkiem i terenami dawnych ogrodów,
 - teren historycznego układu przestrzennego Osiedla Lucień,
 - zespół koszar wojskowych przy ul. Wileńskiej.
- strefa „E” ochrony ekspozycji układu zabytkowego, obejmuje obszary:
 - widok panoramy miasta z drogi dojazdowej z Wrocławia,
 - widok ośrodka historycznego z ul. Wrocławskiej i Wojska Polskiego.
- strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej, obejmująca obszary:
 - kościołów wraz z dawnymi cmentarzami przykościelnymi, teren zamku i grodu zamkowego oraz tereny pofortyfikacyjne.
- strefa „OW” obserwacji archeologicznej, obejmuje:
 - Strefę wyznaczono dla całego miasta za wyjątkiem niewielkich fragmentów na południu (jednostka Lucień) oraz na wschodzie (jednostka Wądoły).
- strefa ochrony zabytkowych układów zieleni:
 - parki, cmentarze, tereny pocmentarne (w strefie „A” ochronie podlega obszar dawnych ogrodów ozdobnych i parku zamkowego przy ul. Zamkowej oraz park miejski przy ul. Wały Jagiellońskie z układami zieleni zabytkowej).

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Oleśnicy określono również procedury i zasady obowiązujące na wyżej wymienionych obszarach, których celem jest zachowanie elementów i związków przestrzennych istotnych dla ochrony zabytkowej układu planistycznego i struktury przestrzennej.

Obszar miasta w granicach administracyjnych nie posiada jeszcze pełnego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Problem ten dotyczy również obszarów objętych strefami ochrony konserwatorskiej. W celu ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego na obszarach objętych strefami, dla których nie zostały sporządzone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (w szczególności w odniesieniu do strefy „A” i „B”) przewiduje się ich sporządzenie w pierwszej kolejności. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy poprzedzić wykonaniem studium historyczno-urbanistycznego miasta Oleśnicy. Uchwalenie planów zapewni odpowiednią ochronę obiektom na obszarze wymienionych stref, zgodnie z Ustawą Prawo budowlane, art. 29. pkt 3, która mówi, że „w stosunku do obiektów budowlanych niewpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków”.

Przyjmuje się również konieczność sporządzenia miejscowych planów dla obszarów o istotnych walorach historycznych i architektonicznych

VI.2. Współczesne funkcje obiektów zabytkowych

W Oleśnicy większość obiektów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków, jak również objętych gminną ewidencją zabytków) użytkowana jest zgodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem, lub pełni funkcje zbliżone do pierwotnych (za wyjątkiem terenów po zlikwidowanych cmentarzach). Dotyczy to przede wszystkim obiektów sakralnych, użyteczności publicznej, mieszkalnych oraz przemysłowych, w przypadku których stosunkowo łatwe jest utrzymanie funkcji pierwotnych. Wśród adaptacji większość budynków utrzymując funkcje zachowało również pierwotny wygląd zewnętrzny oraz rozkład pomieszczeń, co stanowi o ich historycznej wartości.

Pozytywnym przykładem adaptacji budynków o wartościach kulturowych przy zachowaniu funkcji pierwotnych może być m. in.: adaptacja budynku Starostwa Powiatowego przy ul. J. Słowackiego, Zakładu Karnego przy ul. Wały Jagiellońskie, wpisanych do rejestru zabytków Gimnazjum nr 2 i I LO przy ul. J. Słowackiego czy zespołu szkolnego przy ul. Armii Krajowej. Za przykład pozytywnej zmiany funkcji bez utraty wartości zabytkowych może posłużyć budynek obecnej Szkoły Podstawowej przy ul. 11 Listopada, będącego pierwotnie siedzibą Ziemskiego Towarzystwa Kredytowego Księstwa Oleśnickiego. Oprócz budynku zachowano również granice posesji wraz z ogrodzeniem, co dodatkowo podnosi jego historyczną wartość.

Wśród obiektów, których współczesna funkcja jest konfliktowa w stosunku do przeznaczenia pierwotnego, wskazać należy dawne Liceum przy ul. J. Kilińskiego, obecnie dom mieszkalny nr 14, pozbawiony niemal kompletnie dekoracji elewacji, obniżony, o przebudowanym wnętrzu (przy czym przekształcenia funkcjonalne obiektu są tak daleko posunięte, że przywrócenie funkcji pierwotnej w zasadzie jest bardzo mało prawdopodobne). W części nieprawidłowo użytkowany pozostaje również budynek szpitala przy ul. Armii Krajowej, w którego pomieszczeniach ulokowano sklep z odzieżą używaną.

Ostatnią grupą są zabytkowe budynki pozostające bez nowego przeznaczenia. Nieużytkowane pozostaje dawne kasyno oficerskie przy ul. Spacerowej 1 (przez jakiś czas mieszczące przedszkole, czego negatywnym skutkiem jest współczesna dobudówka), stanowiące obecnie własność prywatną. Spośród obiektów wpisanych do rejestru zabytków zagospodarowania wymaga ponadto będący również własnością prywatną budynek dawnego kasyna oficerskiego przy ul. Wojska Polskiego 56, przeznaczony na cele hotelarsko-restauracyjne. Do zagospodarowania pozostaje także budynek położony na działce o nr 6/3 AM 24 obręb Oleśnica, przy ul. Wojska Polskiego 12.

Wśród przygotowywanych przez gminę ofert inwestycyjnych znajdują się również propozycje sprzedaży obiektów zabytkowych. W ofercie znajdują się: (w przypadku opuszczenia obiektu przez obecnych najemców) obiekty z terenu byłych koszar przy ul. Wojska Polskiego, wpisanych do rejestru zabytków pod nr 595/W decyzją z dn. 09.12.1986r.

VI.3. Stan techniczny obiektów zabytkowych i dokumentacji konserwatorskiej

Obecnie (marzec 2007 r.) bardzo niewiele obiektów zabytkowych w obszarze administracyjnym miasta znajduje się w stanie daleko posuniętej dewastacji. Nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków o bardzo złym stanie technicznym. Jedynym budynkiem rejestrowym w stanie ruiny jest dawna stołówka i kuchnia zespołu koszar przy ul. Wojska Polskiego. Jako zagrożone pozostają obiekty obecnie niezagospodarowane i nieużytkowane. Dotyczy to zabytkowego kasyna oficerskiego przy ul. Wojska Polskiego, stanowiącego własność prywatną, gdzie w związku z nieużytkowaniem obiektu mamy do czynienia z pogarszającym się stanem technicznym budynku. Podobnie sytuacja wygląda z Zamkiem Książęcym, będącym własnością Skarbu Państwa w trwałym zarządzie Komendy Głównej OHP, który nie jest ogólnie dostępny, a w większej części pozostaje niezagospodarowany. Dla zamku w 2005 r. opracowano wprawdzie „Ramowy program konserwacji elewacji Zamku Piastowskiego”, autorstwa M. Delimata, ale brak środków finansowych na jego realizację.

W 2003 r. na podstawie oględzin dokonanych przez pracowników WUOZ we Wrocławiu sporządzony został raport (w ramach akcji ogólnopolskiej) o stanie technicznym obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Dla każdego obiektu sporządzona została Karta przeglądowa pojedynczego zabytku nieruchomego. Oprócz danych adresowych, własnościowych i materiałowych znalazły się w nich oceny stanu zachowania i stanu technicznego zabytku. Analizowane były następujące elementy konstrukcyjne: ściany, stropy, sklepienia, więźba dachowa, pokrycie dachu, rynny, stolarka, wyposażenie i wystrój, instalacja alarmowa, instalacja ppoż.

Dla Oleśnicy sporządzono karty wszystkich obiektów wpisanych do rejestru zabytków architektury i budownictwa. W skali 1 (najgorszy) do 5 dokonano oceny stanu zachowania obiektów. W stanie najgorszym w Oleśnicy (od 1-2) nie ma żadnego zabytku. Za najlepiej zachowany uznano kościół p.w. św. Jana Apostoła (5), większość zabytków oceniono na 4 (ratusz, kościół p.w. św. Trójcy, d. Synagoga ob. kościół ewangelicki, zamek książęcy, I Liceum Ogólnokształcące, Dom Wdów, Brama Miejska Wrocławska, kasyno wojskowe przy ul. Wojska Polskiego), a jedynie kamienice w Rynku nr 47 i 48 na 3.

Ocenę sporządzono wg kart opracowanych w 2003 r. Od tego czasu znacznemu pogorszeniu nie uległ stan techniczny żadnego z wspomnianych obiektów.

W kartach prowadzono ponadto dane dotyczące stanu ewidencji zabytków ruchomych w obiekcie oraz wykaz sporządzonej dokumentacji dla obiektu.

Wśród obiektów objętych gminną ewidencją zabytków zasadniczo w złym lub w bardzo złym stanie technicznym znajdują się obiekty dawnego folwarku, położone przy ul. Nowowiejskiej nr 21, 23 i 25. W stanie wymagającym przeprowadzenia prac remontowych (głównie elewacji) są zespoły dawnej mieszkalnej zabudowy czynszowej usytuowane w obrębie ulic I. Daszyńskiego, A. Poniatowskiego i w dolnej części ul. Armii Krajowej oraz w bezpośrednim sąsiedztwie historycznego centrum w obrębie ulic 11 Listopada i 3 Maja.

W planach zakłada się sanację zabytkowej zabudowy ścisłego centrum Starego Miasta, odtworzenie i rewitalizację jego układu urbanistycznego poprzez rekonstrukcję historycznych pierzei i przywrócenie dawnych kwartałów zabudowy.

VII. Ocena szans i zagrożeń dla środowiska kulturowego miasta Oleśnicy

W rozdziale tym wykorzystano wyniki dokonanej w Strategii Rozwoju Oleśnicy analizy SWOT, polegającej na rozpoznaniu mocnych i słabych stron gminy oraz jej szans i zagrożeń. Ustalenia te uwspółcześniono.

Biorąc pod uwagę specyfikę miasta i szanse jego rozwoju można wskazać następujące czynniki zewnętrzne, mające wpływ na dziedzictwo kulturowe Oleśnicy:

ZAGROŻENIA

- sąsiedztwo atrakcyjnego ośrodka jakim jest Wrocław (miejsca pracy, nauki, silnego ośrodka kulturalnego) i związana z tym ucieczka młodych, przedsiębiorczych ludzi;
- konkurencja innych ośrodków i odpływ inwestycji;

SZANSE

- przynależność Oleśnicy do metropolii wrocławskiej;
- wejście Polski do Unii Europejskiej (możliwość pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych UE na cele związane z ochroną zabytków);
- poprawiające się wskaźniki koniunktury gospodarczej;
- włączenie Oleśnicy w politykę regionalną (utworzenie lobbingu samorządowego przez przystąpienie Oleśnicy do Związku Miast Polskich oraz Klubu gmin Śląskich);
- rozwój ruchu turystycznego na Dolnym Śląsku;
- podjęcie współpracy międzynarodowej m. in. inicjatywa „Brama Wrocławska – Miejsce Spotkań Trzech Narodów”;
- dostępność komunikacyjna miasta w układzie kolejowym i drogowym;
- rozwój współpracy między władzami miasta Oleśnica a władzami gminy wiejskiej Oleśnica i władzami Powiatu Oleśnickiego;
- uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w planowaniu przestrzennym;
- uwzględnianie zagadnień z zakresu ochrony zabytków w programach prorozwojowych gminy;
- potencjał gospodarczy miasta;
- finansowanie ze środków gminnych prac konserwatorskich przy obiektach sakralnych oraz należących do wspólnot mieszkaniowych;
- stałe nakłady finansowe na konserwację zabytków stanowiących własność gminy;
- udział funduszy prywatnych w pracach związanych z ochroną zabytków;
- ustanowienie nagrody burmistrza dla właścicieli zabytku;

MOCNE STRONY

- wykonanie nowej aranżacji Rynku, głównej przestrzeni publicznej miasta, miejsca spotkań mieszkańców i turystów;
- potencjalne możliwości wygenerowania nowych produktów turystycznych (zamek książęcy, kościoły na Starym Mieście, punkty widokowe, tereny zabytkowej zieleni miejskiej);
- przeprowadzenie renowacji części terenów zielonych miasta (dawny cmentarz, ob. park przy ul. Klonowej-Cmentarnej);
- znacząca rezerwa terenów inwestycyjnych – obecnie zagospodarowanych rolniczo;
- Oleśnica jest dużym ośrodkiem administracyjnym (siedziba powiatu);
- dobrze rozwinięta infrastruktura (telekomunikacja, oczyszczalnia, wysypisko, gospodarka wodno-kanalizacyjna);
- tradycja historyczna (wielokulturowość, wielonarodowość);
- znaczący udział kapitału zagranicznego w lokalnej gospodarce;
- stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie miasta;
- dobrze rozwinięta sieć handlu i usług;
- dobry, w opinii przedsiębiorców, klimat dla biznesu;
- relatywnie tania siła robocza;
- wysoki udział sektora prywatnego w gospodarce lokalnej;
- preferencje podatkowe uchwalone przez władze gminne dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy;
- zauważalny wzrost dochodów budżetu miasta w ostatnich latach;

- zaawansowane prace nad Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Oleśnicy;
- prowadzone prace nad przygotowaniem programu rewitalizacji obszaru Starego Miasta w granicach murów obronnych oraz ciągu terenów zielonych od parku przy ul. Wały Jagiellońskie i podzamcza wzdłuż rzeki Oleśnicy poprzez teren wokół stawów przy ul. Spacerowej po granicę miasta ze Spalicami;
- ogłoszenie przetargu na koncepcję rewitalizacji terenów zielonych;
- wyodrębnione i uzbrojone tereny inwestycyjne (m.in. ZNTK, fabryka obuwia);
- stale wzrastające przychody budżetowe „per capita”;
- dobra baza szkolnictwa;
- prowadzenie imprez i działalności kulturalnej o zasięgu ponadlokalnym;
- wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej urzędu stanowisk odpowiadających za promocje i rozwój miasta, sprawy związane z ochroną dziedzictwa kulturowego;
- nowa obwodnica, (ruch tranzytowy nie biegnie przez dzielnice mieszkaniowe);
- posiadanie sali widowiskowo-sportowej, kina, teatru oraz sieci placówek kulturalnych zarządzanych przez MOKiS;

SŁABE STRONY

- brak instytucji rozwoju lokalnego, wspierającej między innymi powstawanie i rozwój małych i średnich przedsiębiorstw;
- upadek dużych zakładów;
- brak odpowiedniej bazy hotelowej i gastronomicznej.

VIII. Założenia programowe

VIII.1. Główne cele polityki gminnej związanej z ochroną zabytków

- Planowe i konsekwentne realizowanie zadań samorządowych w zakresie ochrony zabytków.
- Powiązanie zadań służących ochronie wartości kulturowych ze strategią rozwoju gospodarczego oraz polityką przestrzenną gminy.
- Uznanie znaczenia dziedzictwa kulturowego w rozwoju miasta. budowanie klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości i tradycji.
- Dążenie do pełnej oceny stanu zasobów zabytków nieruchomych, ruchomych i dziedzictwa archeologicznego miasta Oleśnicy.
- Integracja ochrony dziedzictwa kulturowego (krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego), przyrodniczego i krajobrazu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (dziedzictwo kulturowe obejmujące dobra kultury i natury – World Cultural Heritage).
- Wypracowanie i wprowadzenie zasad ochrony materialnego dziedzictwa kulturowego w planach zagospodarowania przestrzennego; wypracowanie standardów zagospodarowania i estetyki zabytkowych przestrzeni publicznych; podniesienie standardów komunikacyjnych historycznych dzielnic; dążenie do przywrócenia ładu przestrzennego w urbanistycznej tkance miasta.
- Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność przestrzeni miejskiej i zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami.
- Prowadzenie działań w zakresie planowania przestrzennego oraz gospodarki nieruchomościami mających na celu przede wszystkim: powstrzymanie degradacji obiektów i obszarów o wartościach zabytkowych i kulturowych oraz podjęcie działań w celu poprawy stanu ich zachowania; rewitalizację zdegradowanej zabudowy mieszkaniowej; rewitalizację kompleksów powojennych.
- Aktywne zarządzanie zasobem stanowiącym materialne dziedzictwo kulturowe: dążenie do materialnej poprawy stanu zabytków, ich adaptacji i rewitalizacji w celu wykorzystania potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym.
- Racjonalne wykorzystanie gminnych funduszy na prace ratownicze, konserwatorskie i dokumentacyjne.
- Wspieranie projektów związanych z opieką nad zabytkami i zagospodarowaniem obiektów zabytkowych.
- Upowszechnianie wśród właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych znajomości zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej; wspieranie odpowiedzialności właścicieli obiektów zabytkowych za posiadane mienie.
- Wspieranie starań właścicieli zabytkowych obiektów sakralnych o ich właściwe zabezpieczenie.

VIII.2. Działania informacyjne, popularyzacyjne i edukacyjne związane z promocją zabytków i walorów miejskiej przestrzeni kulturowej Oleśnicy

- Udostępnienie na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta gminnej ewidencji zabytków wraz z podaniem ich aktualnego stanu prawnego (dot. jedynie zabytków wpisanych do rejestru).
- Wspieranie wydawnictw obejmujących zagadnienia związane z historią miasta oraz ochroną dóbr kultury.

- Dofinansowanie szkolnych konkursów wiedzy o zabytkach Oleśnicy oraz historii miasta.
- Uczestnictwo Urzędu Miasta oraz właścicieli zabytków z terenu miasta w obchodach Europejskich Dni Dziedzictwa.
- Organizacja wystaw tematycznie związanych ze specyfiką regionu, wzmacniających wizerunek miasta oraz poświęconych dziejom Oleśnicy, jej mieszkańców i zabytków.
- Wspieranie działań sprzyjających szerszemu zaangażowaniu się sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego.
- Wspieranie działalności organizacji społecznych, pozarządowych, związków wyznaniowych i środowisk zajmujących się ochroną i opieką nad zabytkami poprzez przyznawanie nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej miasta Oleśnicy zgodnie z uchwałą Rady Miasta Oleśnicy nr X/85/2007 z dnia 29 czerwca 2007 r. (Załącznik nr 6).
- Zapewnienie wsparcia przy tworzeniu systemu informacji przestrzennej o zabytkach Oleśnicy, wytyczenie szlaku turystycznego po najcenniejszych obiektach miasta.
- Aktywna współpraca z lokalnymi mediami w celu promocji zabytków i upowszechniania działań związanych z opieką nad zabytkami.

VIII.3. Działania związane z opieką nad zabytkami oraz ochroną krajobrazu kulturowego miasta Oleśnicy

1. Realizacja zadań wynikających z przyjętego przez Radę Miasta Wieloletniego Programu Inwestycyjnego Gminy Miejskiej Oleśnica, w zakresie Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Kultury (kontynuacja przebudowy Sali Ślubów i Obrad w Urzędzie Miasta – ratuszu, podświetlenie budynków i budowli zabytkowych i monitoring obiektów i obszarów zabytkowych).
2. Podejmowanie starań o dofinansowanie prac przy zabytkach miasta z budżetu państwa oraz programów UE.
3. Kontynuacja możliwości dofinansowania z budżetu gminy (zgodnie z Uchwałą nr XLIII/331/2006) prac konserwatorskich przy najcenniejszych obiektach miasta (przede wszystkim z obszaru Starego Miasta).
4. Prowadzenie bieżących prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających na terenie strefy ochrony zabytkowych układów zieleni (parków i cmentarzy oraz przy alejach). Opracowanie i realizacja projektu rewaloryzacji terenu dawnej bażanciarni książęcej, wchodzącej w skład zespołu zamkowego (ob. park miejski przy Wałach Jagiellońskich), w historycznych granicach. Troska o zachowanie walorów zabytkowych zieleni zabytkowej.
5. Przygotowanie oferty prac sezonowych dla bezrobotnych mieszkańców Oleśnicy przy bieżących pracach pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających prowadzonych na terenie strefy ochrony zabytkowych układów zieleni, będących własnością miasta.
6. Realizacja kierunków i zasad polityki przestrzennej wskazanych w Studium uwarunkowań i rozwoju zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony zabytków i środowiska kulturowego.
7. Respektowanie wartości historycznego układu ruralistycznego osiedla Lucień, wokół ulicy Osiedle, w planowaniu przestrzennym.
8. Podjęcie działań promocyjnych w celu znalezienia użytkowników dla zdegradowanych obiektów zabytkowych (np. dawne kasyna wojskowe) na terenie miasta, prowadzenie na oficjalnej stronie internetowej oferty inwestycyjnej, uwzględniającej kompleksowe i wariantowe określenia proponowanych funkcji użytkowych dla obiektów zabytkowych (zwłaszcza będących w gestii samorządu).
9. Przygotowanie właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do absorpcji programowych funduszy Wspólnoty Europejskiej. Dysponowanie aktualnymi informacjami o możliwościach starania się o środki pozabudżetowe na dofinansowanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych.
10. Interwencja władz miasta przy rażących naruszeniach prawa budowlanego (zwłaszcza w zakresie samowoli budowlanych na obszarach objętych ochroną konserwatorską oraz przy obiektach zabytkowych oraz ujętych w ewidencji gminnej zwłaszcza jeśli chodzi o rozbudowy i przebudowy zmieniające bryłę budynków).
11. Generowanie nowych miejsc pracy przy inwestycjach związanych z realizacją zadań inwestycyjnych związanych z ochroną zabytków.
12. Prowadzenie okresowych przeglądów zabezpieczeń obiektów zabytkowych zgodnie z Gminnym programem ochrony zabytków Miasta Oleśnicy na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.
13. Przeprowadzenie aktualizacji gminnej ewidencji zabytków po dwóch latach obowiązywania Programu, polegającej na wykreśleniu z ewidencji obiektów nieistniejących lub gruntownie przebudowanych oraz uzupełnieniu o obiekty, dla których założono karty wojewódzkiej ewidencji zabytków.
14. Zabezpieczenie murów miejskich, osuszenie, uzupełnienie ubytków, zagospodarowanie przedmurza.
15. Opracowanie listy zabytkowych obiektów z obszaru Starego Miasta, będących własnością miasta i mających szczególne znaczenie dla historycznej przeszłości Oleśnicy i zwrócenie się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z prośbą o dokonanie wpisu do rejestru zabytków.
16. Podejmowanie działań wspierających rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej w mieście m. in. poprzez wykorzystanie zespołu zamkowo-parkowego, wspieranie obecnego użytkownika w pracach przystosowujących zamek do pełnienia nowych funkcji (muzeum regionalne, sale konferencyjne, szkoła o profilu artystycznym, galeria malarstwa, restauracja historyczna, widowiska multimedialne, turnieje rycerskie) oraz w pracach do-
rażnie zabezpieczających obiekt.

VIII.4. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

Główny obowiązek dbania o stan zabytków, a tym samym ponoszenia nakładów na prace konserwatorskie, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych.

Kwestie dofinansowania prac przy obiektach zabytkowych reguluje rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. (Dz. U. z dnia 24 czerwca 2005 r. Nr 112, poz. 940).

Na ochronę i konserwację zabytków w Oleśnicy w 2007 r. z budżetu miasta planuje się kwotę 890.000 zł.

Obecnie prowadzi się prace konserwatorskie przy murach miejskich, wpisanych do rejestru zabytków (pod nr 618 decyzją z dn. 01.09.1959 r.). Przeznaczone dotychczas środki finansowe są już widoczne od ul. Wałowej, Rzemieślniczej oraz Kilińskiego, lecz ich stan techniczny wymaga ciągłego remontu, zwłaszcza przy ul. Młynarskiej. Na to zadanie zaplanowano 310.000 zł. Ze względu na brak wykonawców (do końca września 2007 odbyły się 3 przetargi, które nie wyłoniły wykonawcy) w 2007 r. prace ograniczono do oczyszczenia murów z porostów.

Przewiduje się kwotę 20.000 zł z przeznaczeniem na Program opieki nad zabytkami dla miasta Oleśnicy na lata 2007–2013.

W roku 2006 z budżetu miasta udzielono dotacji na roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w kwocie 472 378,16 zł. (wykaz obiektów i kwot dotacji w zał. nr 2.) Na zadania związane z ochroną zabytków, realizowane przez Urząd Miasta Oleśnica przeznaczono 58 141,54 zł. (wykaz zadań w zał. nr 3.).

W budżecie miasta na 2007 rok przewidziano w ramach dotacji celowych kwotę 680 000 na „Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami”, z przeznaczeniem na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych (remonty dachów i elewacji) – zał. nr 9 do uchwały nr III/16/2006 Rady Miasta Oleśnicy z dn. 28.12.2006 r.). Kwotę tę przeznaczono dla właścicieli, których nieruchomości położone są na terenie Starego Miasta Oleśnicy. Teren Starego Miasta Oleśnicy został wpisany do rejestru zabytków w dniu 25 listopada 1956 r. decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 390 i jest objęty na tej podstawie ochroną konserwatorską. Ochrona ta, zgodnie ze stanowiskiem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, odnosi się do historycznego układu urbanistycznego wraz z zabudową, układem komunikacyjnym, zarysem wód w granicach zewnętrznego obrysu pozostałości dawnych fos miejskich.

Zgodnie z art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami) dotacja na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dotacja ta może być udzielona na enumeratywnie wymienione w art. 77 powołanej ustawy prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru.

Dotacja może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru i w kwocie nie większej niż 30.000 zł.

Udzielanie dotacji z budżetu miasta reguluje uchwała nr XXII/184/04 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30 września 2004 r. w sprawie zasad postępowania o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania.

Na rok 2007 w budżecie miasta przeznaczono również kwotę 30 000 zł z przeznaczeniem na modernizację systemu ogrzewania lokali mieszkalnych i użytkowych, znajdujących się we wspólnotach mieszkaniowych i budynkach komunalnych, położonych w granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 390 z dn. 25.11. 1956 r. Warunki dotacji określa uchwała Rady Miasta Oleśnicy nr V/41/2007 z dnia 23 lutego 2007 r. – zał. nr 5.

W ramach wydatków na Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2004-2008 w Programie Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Kultury, którego celem jest dbałość o obiekty zabytkowe oraz umożliwienie korzystania z imprez kulturalnych, wyszczególniono sfinansowanie przebudowy Sali Ślubów i Obrad w Urzędzie Miasta, na które planuje się przeznaczenie kwoty 730 000 oraz 1 330 000 (do roku 2008) i 400 000 (do 2010 r.) na adaptację budynku przy ul. M. Reja 10 (budynek w ewidencji) dla potrzeb biblioteki. W Programie Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej na podświetlenie budynków i budowli zabytkowych przeznaczono łącznie do 2009 r. 400 000 złotych, a na monitoring obiektów i obszarów zabytkowych do 2010r. łącznie 900 000 zł. Ponadto w ramach Programu Ochrony Dziedzictwa Narodowego w WPI planowana jest adaptacja zabytkowego budynku przy ul. M. Reja 10 dla potrzeb biblioteki publicznej (do 2008 roku na realizację zadania przewidziano kwotę 1 330 000, do 2010 r. kolejne 400 000 zł.)

Istnieje możliwość dofinansowania zadań z zakresu ochrony zabytków m. in. z budżetu państwa. Kwestie dofinansowania prac przy obiektach zabytkowych reguluje rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. (Dz. U. Nr 112, poz. 940). Wsparcie finansowe pochodzić może ze środków:

- Ministerstwa Kultury w ramach Programów Operacyjnych;
- Wojewody Dolnośląskiego, będących w dyspozycji Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- Budżetu województwa dolnośląskiego i jednostek samorządu terytorialnego;
- Funduszu Kościelnego (dla prac przy obiektach sakralnych, nieobjętych konserwacji ruchomego wyposażenia kościołów);
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dla zabytkowych założeń zielonych).

W „Programie opieki nad zabytkami Województwa Dolnośląskiego 2007–2011 wskazano możliwości finansowania niezbędnych prac przy obiektach zabytkowych ze środków Ministerstwa Kultury w ramach Programów Operacyjnych:

• **Program Operacyjny Dziedzictwo Kulturowe**

Priorytet 1. „Rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych”

Celem programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym kompleksowa poprawa stanu zabytków, wsparcie działalności muzeów oraz rozwój kolekcji muzealnych. Program obejmuje także zabytki z Polską związane, a znajdujące się poza granicami kraju.

Odbiorcami pomocy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mogą być jednostki samorządu terytorialnego, państwowe i samorządowe instytucje kultury, kościoły i związki wyznaniowe, wyższe uczelnie artystyczne, organizacje pozarządowe, prywatni właściciele lub posiadacze zabytków w odniesieniu do obiektów przeznaczonych na cele publiczne.

W ramach priorytetu można zgłaszać zadania związane z:

A) rewitalizacją, rewaloryzacją, konserwacją, renowacją, adaptacją historycznych obiektów i zespołów:

1. rewitalizacja historycznych obszarów miejskich,
2. rewaloryzacja i konserwacja zabytków romańskich,
3. rewaloryzacja zabytkowych cmentarzy,
4. konserwacja zabytków ruchomych (niewchodzących w skład zasobów muzealnych), w tym w szczególności wystroju i historycznego wyposażenia kościołów,
5. zespołów fortyfikacyjnych oraz budowli obronnych, parków i ogrodów,
6. rewaloryzacja i konserwacja zabytków budownictwa drewnianego,

B) renowacją, ochroną i zachowaniem miejsc pamięci i martyrologii, będących zabytkami.

Priorytet 2. „Rozwój instytucji muzealnych”

Beneficjentami pomocy mogą być jednostki samorządu terytorialnego, państwowe i samorządowe instytucje kultury, archiwa państwowe, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe. Dofinansowanie mogą otrzymać m. in. zadania:

1. organizowanie wystaw muzealnych, wraz z drukiem katalogów,
2. wspieranie działalności edukacyjnej prowadzonej przez muzea (np. konkursy, warsztaty, lekcje muzealne, itp.),
3. organizacja konferencji, seminariów i innych spotkań mających na celu wymianę opinii i doświadczeń z zakresu muzealnictwa, archiwistyki i ochrony zabytków oraz dofinansowanie wydawnictw pokonferencyjnych.

Priorytet 3. „Ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju”

Pomoc finansową mogą otrzymać państwowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe m. in. na zadania:

1. rewaloryzacja oraz prace remontowe i konserwatorskie w zabytkach polskich lub z Polską związanych, znajdujących się poza granicami kraju,
2. dokumentowanie utraconego i rozproszonego za granicą polskiego dziedzictwa (w tym badania naukowe, kwerendy biblioteczne i archiwalne i inwentaryzacja),
3. promowanie badań naukowych nad dziedzictwem narodowym poza granicami kraju,
4. upamiętnianie wybitnych osób lub zdarzeń historycznych związanych z dziedzictwem narodowym poza granicami kraju,
5. pomoc instytucjom stowarzyszonym w Stałej Konferencji Muzeów, Bibliotek i Archiwów Polskich na Zachodzie oraz innym organizacjom i instytucjom polonijnym lub emigracyjnym, prowadzącym działalność w zakresie ochrony dziedzictwa narodowego poza granicami kraju.

Priorytet 4. „Ochrona zabytków archeologicznych”

Wnioskodawcą mogą być jednostki samorządu terytorialnego, państwowe i samorządowe instytucje kultury, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, prywatni właściciele lub posiadacze zabytków w odniesieniu do obiektów przeznaczonych na cele publiczne, podmioty gospodarcze (pomoc de minimis).

Rodzaje wspieranych m. in. zadań:

1. inwentaryzacja zabytków archeologicznych,
2. badania, dokumentowanie, opracowywanie wyników inwestorskich ratowniczych badań zabytków archeologicznych,

3. rewitalizacja, rewaloryzacja, konserwacja, modernizacja i adaptacja na cele publiczne nieruchomości zabytków archeologicznych o własnej formie krajobrazowej,
4. konserwacja ruchomych zabytków archeologicznych,
5. ochrona zabytków archeologicznych na wypadek eksploatacji rabunkowej,
6. opracowywanie i publikowanie wyników badań archeologicznych,

• **Program Operacyjny Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**

Celem programu jest zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. Program polega na dofinansowaniu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu krajowego do wybranych projektów kulturalnych, realizowanych ze środków europejskich. Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest umową przyrzeczenia o współfinansowaniu projektów realizowanych ze środków europejskich pod warunkiem ich wyboru do realizacji przez właściwe organy w ramach funduszy strukturalnych, programów wspólnotowych, środków EFTA oraz innych środków europejskich.

Dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego wkładu publicznego (tzw. „wkładu własnego”) dotyczy w szczególności projektów realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, działania:

- 1.3.1 Regionalna infrastruktura edukacyjna.
- 1.4 Rozwój turystyki i kultury.
- 1.5 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego.
- 3.3 Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojenne.
- 3.5 Lokalna infrastruktura społeczna.

Uprawnieni wnioskodawcy:

- a) państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz instytucje filmowe,
- b) jednostki samorządu terytorialnego,
- c) szkoły artystyczne I i II stopnia oraz uczelnie artystyczne,
- d) kościoły i związki wyznaniowe,
- e) organizacje pozarządowe.

Wsparcie finansowe można uzyskać także z budżetu Województwa Dolnośląskiego i jednostek samorządu terytorialnego

Z budżetu samorządu Województwa Dolnośląskiego wspierane są zadania z zakresu ochrony i opieki na zabytkami zgodnie z obowiązującą Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.), która zobowiązuje organy administracji publicznej do współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 Ustawy.

Zasady przyznawania dotacji na realizację zadań publicznych określają przepisy Ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104).

W celu racjonalnego wykorzystania środków budżetu województwa na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, wprowadzono zasady określające procedurę organizowania otwartych konkursów ofert poprzedzających przyznanie dotacji oraz zasady rozliczania. (Uchwała nr 1637/II/2004 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 sierpnia 2004 r. ze zm. w sprawie Instrukcji postępowania w sprawie wdrażania „Karty Współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku”). Celem jest wyłonienie i wsparcie projektów na realizację zadań publicznych Województwa Dolnośląskiego wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji w następujących dziedzinach:

- zadania konserwatorsko-renowacyjne, które wymagają dofinansowania z uwagi na konieczność podjęcia niezbędnych prac ratowniczych,
- renowacja i konserwacja zabytków ruchomych, znajdujących się na terenie Województwa Dolnośląskiego,
- prace konserwatorsko-renowacyjne obiektów nieruchomości, których wsparcie wpłynęłoby na zakończenie całości zadania.

Podmiotami uprawnionymi do złożenia oferty są działające w obszarze kultury:

- organizacje pozarządowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873),
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki organizacyjne podległe organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowane.

Pozyskiwanie środków finansowych na zadania inwestycyjne jest również możliwe ze źródeł zewnętrznych

Możliwość współfinansowania działań obejmujących zarówno podnoszenie poziomu wiedzy w zakresie kultury i historii, jak również zachowanie oraz ochronę dziedzictwa kulturowego o znaczeniu europejskim, istnieje ze środków finansowych Unii Europejskiej:

1. poprzez fundusze strukturalne utworzone dla wyrównywania poziomu rozwoju regionów w zjednoczonej Europie, z uwagi na uznanie kultury za jeden z czynników rozwojowych regionów.
2. w ramach programów wspólnotowych adresowanych bezpośrednio do sektora kultury (Kultura 2007–2013).

Dla ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego za najistotniejszy uznaje się Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, który finansuje m.in. działania związane bezpośrednio z kulturą, czy też będzie finansował w latach 2007–2013 Program Operacyjny „Infrastruktura i środowisko” oraz Regionalne Programy Operacyjne. W ramach Programu Operacyjnego realizowanych będzie 14 priorytetów, w tym „Priorytet XII. Kultura i dziedzictwo kulturowe” (Obecny zakres priorytetów i działań stanowi wstępny projekt dokumentu. Ostateczny zakres uzależniony będzie od przebiegu konsultacji społecznych oraz negocjacji z Komisją Europejską).

I. Program Operacyjny „Infrastruktura i środowisko.”

Główny cel Priorytetu: Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.

Cele szczegółowe priorytetu:

1. Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.
2. Poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenie dostępu do kultury.

W ramach priorytetu wsparciem objęte będą m. in. projekty z zakresu ochrony i zachowania zabytków nieruchomości o znaczeniu ponadregionalnym. Wsparciem objęte będą również projekty z zakresu ochrony i zachowania ruchomych obiektów dziedzictwa kulturowego, a także projekty z zakresu rozwoju oraz poprawy stanu infrastruktury kultury, w tym szkolnictwa artystycznego.

Głównymi beneficjentami projektów dotyczących budowy i rozbudowy infrastruktury kultury będą:

0. jednostki samorządu terytorialnego,
1. instytucje kultury (samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego),
2. szkoły i uczelnie artystyczne,
3. organizacje pozarządowe ze sfery kultury, działające w interesie publicznym.

Dla projektów z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego, beneficjentami będą:

4. jednostki samorządu terytorialnego,
5. kościelne osoby prawne,
6. instytucje kultury (samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego),
7. uczelnie publiczne,
8. archiwa państwowe,
9. organizacje pozarządowe ze sfery kultury, działające w interesie publicznym.

II. Regionalny Program Operacyjny na lata 2007–2013 dla Województwa Dolnośląskiego.**Priorytet 6.**

Wykorzystanie i promocja dolnośląskiego potencjału turystycznego i uzdrowiskowego („Turystyka”).

Główny cel: Wzrost konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej na rynku krajowym i międzynarodowym poprzez lepsze wykorzystanie walorów turystycznych regionu. Realizacja priorytetu przyczyni się do wzrostu znaczenia turystyki jako czynnika wpływającego na rozwój społeczno-gospodarczy województwa.

Cały priorytet opiera się na czterech produktach, m.in..

Produkt „turystyka kulturowa”

W ramach priorytetu wspierane będą zadania dotyczące:

- dostosowania do potrzeb turystycznych obiektów dziedzictwa kulturowego wraz z ich udostępnieniem dla ruchu turystycznego (np. punkty informacji turystycznej)
- rozwojowi infrastruktury turystycznej (np.: punkty widokowe, publiczne miejsca noclegowe) zlokalizowane w otoczeniu szlaków tematycznych (np.: szlak cysterski, szlak zamków piastowskich, etc)
- przedsięwzięcia promocyjne i kampanie informacyjne propagujące dolnośląskie dziedzictwo kulturowe oraz imprezy, wydarzenia kulturalne i artystyczne o znaczeniu co najmniej regionalnym.

O środki finansowe będą mogły ubiegać się następujące podmioty:

- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych,
- regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne
- samorządowe instytucje kultury,
- publiczne szkoły wyższe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- podmioty, w których udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31.03.2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.),
- organizacje pozarządowe.

Priorytet 7.

Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego oraz rozwój kultury na Dolnym Śląsku („Kultura“)

Główny cel: Podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności regionu poprzez rozwój, upowszechnianie oraz wykorzystanie potencjału kultury. Wzrost znaczenia roli kultury jako czynnika stymulującego rozwój społeczno-gospodarczy, który będzie miał korzystny wpływ na kształtowanie tożsamości regionalnej oraz obrazu Dolnego Śląska jako regionu atrakcyjnego dla mieszkańców, turystów oraz potencjalnych inwestorów.

W ramach priorytetu wspierane będą wszelkie działania zmierzające do poprawy stanu nieruchomości i ruchomych obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a dotyczące m.in. konserwacji, restauracji, renowacji i adaptacji i zastosowania ochrony (technicznej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej). Dla województwa dolnośląskiego wspierane będą w szczególności obiekty takie jak: rezydencje, obiekty fortyfikacyjne i przemysłowe.

Ponadto wspierane będą również m. in. działania:

- polegające na adaptacji i wykorzystaniu zabytków do pełnienia nowych funkcji mających pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy regionu
- umożliwiające jak najszersze udostępnienie obiektów dziedzictwa kulturowego
- przedsięwzięcia przyczyniające się do poprawy stanu obiektów zajmowanych przez instytucje kultury
- przedsięwzięcia polegające na doposażeniu w sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury.

Jako priorytetowe będą traktowane zadania o zasięgu ponadlokalnym, zmierzające do zapobieżenia degradacji technicznej obiektów kultury oraz ich przebudowa i rozbudowa, szczególnie w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych. W celu m.in. realizacji założonego celu wspierane będą również działania z zakresu upowszechniania informacji zarówno o dziedzictwie przeszłości jak i przedsięwzięć instytucji kultury. Dlatego wsparcie uzyskują projekty związane z tworzeniem i upowszechnianiem baz danych dot. twórców, wybitnych dzieł kultury i wydarzeń kulturalnych, digitalizacja i upowszechnianiem istniejących zasobów, szczególnie związanych z zabytkami oraz promowanie form interaktywnych.

Beneficjentami pomocy w zakresie ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego,
- związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- instytucje kultury (samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego),
- organizacje pozarządowe,
- publiczne szkoły wyższe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- organy administracji rządowej
- podmioty, w których udział większościowy – ponad 50% akcji, udziałów itp. posiadają jednostki sektora finansów publicznych i/lub podmioty prawa publicznego określone w dyrektywie 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31.03.2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. Urz. L 134 z 30.04.2004 r.)

Dla inicjatyw pozarządowych istnieje ponadto możliwość wsparcia ze strony fundacji europejskich i zagranicznych

Na drodze uchwały nr XXII/184/04 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 30.09.2004 r. istnieje również szansa udzielenia dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. O dotację może się starać osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru, położonego na terenie Miasta Oleśnicy. W szczególności o dotację ubiegać się mogą wspólnoty mieszkaniowe, których nieruchomości położone są na terenie Starego Miasta Oleśnicy, wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 390

z dnia 25.11.1956 r. Teren Starego Miasta określa załącznik nr 1 do uchwały nr XLIII/331/2006 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 31.08.2006 r.

Patrz zał. nr 4

Na drodze uchwały nr V/41/07 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 23.02.2007 r., w sprawie częściowego refinansowania nakładów poniesionych na modernizację systemu ogrzewania lokali mieszkalnych i użytkowych, istnieje szansa uzyskania częściowego zwrotu kosztów poniesionych na modernizację systemu ogrzewania. O objęcie refinansowaniem mogą starać się najemcy i właściciele lokali mieszkalnych i użytkowych, znajdujących się we wspólnotach mieszkaniowych i budynkach komunalnych położonych w granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 390 z dnia 25.11.1956 r. Teren Starego Miasta określa załącznik nr 1 do uchwały nr XLIII/331/2006 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 31.08.2006 r.

Patrz załącznik Nr 5

Zał. Nr 1.

ZABYTKI NIERUCHOME W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Ewidencja została wykonana w 2006 roku przez Regionalny Ośrodek Badań i Dokumentacji Zabytków we Wrocławiu. Ewidencją zostało objętych około 420 obiektów. Podczas opracowania dokonano weryfikacji datowania obiektów oraz sprawdzono poprawność danych adresowych budynków. Wprowadzono do ewidencji szereg nowych obiektów, pominiętych we wcześniejszych opracowaniach. Opracowanie składa się z tekstu (tom I), zbioru kart gminnej ewidencji zabytków z fotografiami (tom II, cz. 1, 2 i 3) oraz z wykazu tabelarycznego stanowisk archeologicznych, dodatkowo uwidocznionych na mapie w skali 1:10 000.

Układ urbanistyczny części staromiejskiej

Pierwotna osada przy szlaku bursztynowym na drodze z Wrocławia do Kalisza, wzmiankowana w 1189 r. Od 1214 r. osada targowa, następnie, określana jako gród kasztelański, w 1255 r. uzyskała przywilej lokacyjny na prawie średzkim, nadany przez ks. wrocławskiego Henryka III. W l. 1320–1815 rezydencyjne miasto książęce. Rozwój przedmieść na południe i wschód od staromiejskiego centrum w k. XIX i na pocz. XX w. Stare Miasto znacznie zniszczone w 1945 r. i w czasie późniejszych rozbiórek. Odbudowane etapami l. 1957–60, 1962–66.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 390 decyzją z dn. 25.11.1956 r.

Kościóły

Rzym.-kat. kościół parafialny p.w. św. Jana Apostoła, tzw. Zamkowy, ul. Zamkowa

mur., gotycki, wzniesiony w 2 poł. XIII w., rozbudowany do trójnawowej bazyliki w 2 poł. XIV w., przesklepiony w l. 1465–1469 przez mistrzów budowlanych N. Hoferichtera i N. Fischera. Kaplica i kruchta przy nawie pn. z ok. 1500–1510 r. Przebud. wieży i hełmu w l. 1619–1620, w l. 1700–1708 odnowienie wnętrza i wyposażenia. Kościół odbud. w l. 1906–1908 po zawaleniu się w 1905 r. sklepień nawy gł. i pd. oraz szczytu zach. Odnawiany w l. 1951–1952 i w końcu lat 70. XX w., ponownie wyposażony w l. 1996–1998. (w l. 1538–1945 protestancki).

Od pd. przy prezbiterium kościoła kaplica grobowa książąt wirtemberskich wraz z kryptą, wzniesiona w l. 1698–1700 przez księcia Krystiana Ulryka wirtemberskiego, na wzór Mauzoleum Piastów w Legnicy.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 994 decyzją z dn. 02.10.1963 r.

Kościół NMP i św. Jerzego, ob. cerkiew prawosławna p.w. Zaśnięcia Matki Boskiej i św. Jerzego, ul. J. Matejki mur. gotycki, powstały w 1505 r. z połączenia dwóch kościołów – kościoła p.w. NMP wzniesiony w l. 1380–1390 z fundacji księcia Konrada II wraz z klasztorem dla sprowadzonych z Pragi benedyktynów, do którego ok. 1400 r. dobudowano wieżę oraz kościoła p.w. św. Jerzego wzniesiony w XV w. Obie świątynie połączone w 1505 r. przez wyburzenie dzielącej je ściany po przejęciu klasztoru przez augustianów. W XVII–XVIII w. wyburzono zabudowania klasztorne. Nowy klasycystyczny hełm wieży założono w 1799 r. wg projektu G. W. Hellera; w 1933 r. odnowiono i zrekonstruowano manierystyczną kruchtę przystawioną w 1609 od południa do d. kościoła Mariackiego. W 1945 r. kościół wraz z wyposażeniem został zniszczony, odbudowany l. 1957–1970. Ewangelicki w l. 1538–1945.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 308 decyzją z dn. 21.12.1955 r.

Kościół parafialny katolicki, ob. pomocniczy p.w. Trójcy Świętej, ul. Łużycka

mur. późnobarokowy, wzniesiony jako parafialny katolicki w l. 1738–44 przez mistrza murarskiego J. J. Wernera, z 1754 r. kruchta zachodnia (przebud. w 1798 r.), wieża odbudowana w 1776 r. Zniszczony w 1945 r., odbudowany w l. 1957–62 wraz z częściową rekonstrukcją wyposażenia (l. 1960–65).

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 201 decyzją z dn. 31.05.1950 r.

Przy kościele budynek plebanii z XVIII w. przy ul. Łużyckiej 4, zniszczony w 1945 r., odbudowany po 1958 r. Barokowy, w konstrukcji szachulcowej.

Kościół ewangelicki Chrystusa Salwatora — ob. świątynia Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego, parafia ewangelicko-augsburska we Wrocławiu, filia w Oleśnicy

mur, gotycki z barokową wieżą i przybudówką od zach., wzniesiony k. XIV jako synagoga, z wieżą dobudowaną na pocz. XV w. Po wypędzeniu Żydów z miasta w 1535 r. arsenał. Od 1695 r. kościół ewangelicki im. Chrystusa Salwatora; zniszczony pożarem w 1730 r.; odbudowany i zbarokizowany w l. 1733–1734 z inicjatywy księżnej Julii Sybilli wirtemberskiej; odnawiany w 1968 r.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 972 decyzją z dn. 08.04.1963 r.

Zamek i mury obronne miasta**Zespół zamkowy, ul. Zamkowa**

zamek istniejący w 2 ćw. XIV w., przebud. w l. 1542–1556, rozbud. w l. 1559–1563 wg projektu F. Parra przez G. Cuneo. Ponownie gruntownie rozbud. w l. 1585 – ok. 1610 r. wg projektu B. Niurona przez księcia Karola II Podiebrada. Wielokrotnie odnawiany i modernizowany ok. 1650, 1654, 1702–1704, 1750.

Pałac wzniesiony w l. 1559–1563 jako rezydencja księcia Jana Podiebrada, z dobudowanym w 1603 r. budynkiem przedbramia i ok. 1613–1616 gankiem prowadzącym do kościoła.

W l. 1891–1906 przeprowadzono restaurację i przebud. całego zespołu wg projektu J. Maasa, ponowny remont w l. 1952–54, 1964, 1970–76 i 1998 (elewacje).

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

Zespół tworzy:

– czteroskrzydłowy zamek (skrzydło pd.-wsch. 1585–1586, krużganki ok. 1600, renow. 1702–1704; skrzydło pd.-zach. 1606–1608, mur zewnętrzny 2 ćw. XIV w., wystrój wnętrz ok. 1720 r.; skrzydło pn.-wsch. ok. 1610; skrzydło pn.-zach. 2 ćw. XIV w., rozbudowa 1542–1546; wieża 2 ćw. XIV w.);

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

– pałac połączony z zamkiem (l. 1559–1563);

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

– przedbramie poprzedzające pałac od strony pd.-wsch. (1603)

Wpisane do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

– ganek (łącnik) stanowiący połączenie kompleksu zamkowego z kościołem p.w. św. Jana Apostoła, tzw. Zamkowym (l. 1614–1616 wraz z klatką schodową);

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

– pozostałości fosy i ziemnych bastionów przekształcone w park wraz z terenem dawnych ogrodów ozdobnych (3 ćw. XVI w., pocz. XVII w., po 1868 r. i na pocz. XX w.)

Wpisane do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

– most nad fosą zamkową, mur., XVI, XVII, pocz. XX w.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 70 decyzją z dn. 29.03.1949 r.

– bażanciarnia książęca, ob. park miejski przy ul. Wałowej i Wały Jagiellońskie (bażanciarnia założona na pocz. XVII w., zlikwidowana po 1868 r.);

Miejskie mury obronne

mur., wzniesione w 1. poł. XIV w., rozbudowane w k. XV w. i na pocz. XVI w. i wraz z bramami podwyższone. Zewnętrzny pierścień obronny urządzany od poł. XV w. w postaci wałów wzmacnianych od pocz. XVI w. niskim murem z bastejami i murowanymi przedbramiami. Wyburzone w większej części w 1868 r. Pozostałości poddane konserwacji w l. 1956–58 i 1968–73 r.

Wpisane do rejestru zabytków pod nr 618 decyzją z dn. 01.09.1959 r.

Wieża bramy Wrocławskiej (d. Trzebnickiej), ul. Wrocławska

mur., wzn. 1. poł. XIV w. wraz z murami obronnymi, rozbudowana w k. XV i na pocz. XVI w., odnawiana w 1614 r., częściowo rekonstruowana l. 1956–58 i 1968–73 r.

Wpisana do rejestru zabytków pod nr 413 decyzją z dn. 26.01.1957 r.

Cmentarze**ul. Leśna**

– cmentarz żydowski, założony w 1823 r. (pierwsze pochówki 1826 r.), zamknięty po 1945 r., nieużytkowany (teren przekazany Gminie Żydowskiej)

ul. Wiejska

– cmentarz wsi Lucień, założony w k. XIX w., zamknięty po 1945 r., zlikwidowany, ob. skwer

ul. Wielkopólna

- cmentarz ewangelicki, założony w II poł. XIX w., zamknięty po 1945 r., zlikwidowany, ob. skwer i plac zabaw

ul. Wojska Polskiego

- cmentarz komunalny I, Alter Friedhof, założony w 1823 r.
- kaplica cmentarna na cmentarzu komunalnym I, mur., 1889 r.
- brama cmentarna na cmentarzu komunalnym I, mur., 1823 r.
- cmentarz komunalny II, Neuer Friedhof, założony 4 ćw. XIX w., zamknięty po 1945 r., zlikwidowany, ob. skwer miejski i parking cmentarny

Zabudowa miasta

ul. Armii Krajowej

- ul. Armii Krajowej 1, Szpital Miejski, ob. Powiatowy Zespół Szpitali, mur., 1886–1887 r.
- ul. Armii Krajowej 5-6, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 7-8, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 12-14, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 15, dom mieszkalny, ob. mieszkalno-usługowy, mur., ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 16, willa, mur., ok. 1928 r.
- ul. Armii Krajowej 39b, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.
- ul. Armii Krajowej 39c, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.
- ul. Armii Krajowej 40, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 41, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 45, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.
- ul. Armii Krajowej 46, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r., rozbudowa ok. 1930 r.
- ul. Armii Krajowej 47, Logau Oberreal Schule, Königl. Lehrerseminar (Królewskie Ewangelickie Seminarium Nauczycielskie), ob. Gimnazjum nr 1, ZNP, mur., 1875 r., ok. 1920 r.
 - budynek główny, ob. Gimnazjum, 1875 r.
 - sala gimnastyczna, 1875 r.
 - budynek pomocniczy, 1875 r.
 - seminarium nauczycielskie, ob. ZNP, ok. 1920 r

ul. Bociania

- ul. Bociania 3, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. Bociania 4, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. Bociania 4a, dom mieszkalny, mur., k. XIX, XX w.
- ul. Bociania 11, dom mieszkalny, mur., pocz. XIX w.
- ul. Bociania 12, dom mieszkalny, szach.-mur., k. XVIII w.; przebud. na pocz. XX w.; w l. 70. XX w. pożar budynku; obecnie w trakcie prac remontowych.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr A/999 decyzją z dn. 20.03.2007 r.

ul. ks. Jerzego Bocka

- ul. ks. J. Bocka 1, willa, mur., ok. 1928 r.
- ul. ks. J. Bocka 3-4, dom mieszkalny, ob. dom mieszkalny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, mur., ok. 1928 r.

ul. Bolesława Krzywoustego

- ul. Bolesława Krzywoustego 1, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. Bolesława Krzywoustego 3a, b, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.
- ul. Bolesława Krzywoustego 4 (naroże z ul. I. Daszyńskiego 22), dom mieszkalny, mur. ok. 1922 r.
- ul. Bolesława Krzywoustego 5a, b, c, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.
- ul. Bolesława Krzywoustego 5d, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.
- ul. Bolesława Krzywoustego 79, dom mieszkalny, mur., ok. 1900 r.
- ul. Bolesława Krzywoustego 80, dom mieszkalny, mur., ok. 1870 r.
- ul. Bolesława Krzywoustego 81, dom mieszkalny, mur., ok. 1870 r.

ul. Bratnia

- ul. Bratnia 1, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r., odbudowany po pożarze w 2004 r.
- ul. Bratnia 4, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r., rozbudowany ok. 1930 r.
- ul. Bratnia 5, dom mieszkalny, mur., drewniane werandy, ok. 1890 r.
- ul. Bratnia 7, dom mieszkalny, mur., drewniane werandy, ok. 1890 r.

ul. Brzozowa

ul. Brzozowa 5, Kompleks wypoczynkowy, ob. MKS „Pogoń”, 1922–1930 r.:

– trybuny i szatnie, mur., drew.

ul. Brzozowa 12, Miejski Zakład Wodociągowy – Zakład Uzdatniania Wody, MGK

– dom mieszkalny nr 12b, mur., 1896/1897 r.

– budynek stacji pomp, mur., 1896/1897 r.

– magazyn, mur., 1896/1897 r.

– budynek stacji filtrów, ok. 1920 r.

ul. Brzozowa 12a, dom mieszkalny, mur., 1898 r.

ul. Fryderyka Chopina

ul. F. Chopina 2, willa, ob. Młodzieżowy Dom Kultury, mur., l. 1920/1930.

ul. F. Chopina 11, willa, mur., ok. 1920 r.

ul. F. Chopina 12, willa, mur., ok. 1922 r.

ul. Ignacego Daszyńskiego

ul. I. Daszyńskiego 18-20, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.

ul. I Daszyńskiego 22, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Jana Henryka Dąbrowskiego

ul. J. H. Dąbrowskiego 1, willa, mur., ok. 1920 r.

ul. J. H. Dąbrowskiego 50, willa, mur., ok. 1920 r.

ul. Józefa Hallera

ul. J. Hallera 3, Komenda Policji, mur., ok. 1930 r.

ul. J. Hallera 4, dom mieszkalny, mur., ok. 1900-1910 r., po 1945 r.

ul. J. Hallera 5, dom mieszkalny, mur., ok. 1900-1910 r.

ul. J. Hallera 25, Maria-Annahaus (Protestanckie Stowarzyszenie Kobiet), ob. NFZ, Przychodnia Rejonowa nr 2, mur., 1895 r.

– 2 bramy i ogrodzenie

ul. św. Jadwigi

ul. św. Jadwigi 1a, Żeńska Szkoła Ewangelicka, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., k. XIX w.

patrz także:

ul. B. Prusa 7, arsenał, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. B. Prusa 8, Dom dla nauczycieli, następnie Miejski Urząd do Spraw Kultury i Budownictwa, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., 2 poł. XIX w., przebud. w l. 30. XX w.

ul. B. Prusa 9, Żeńska Szkoła Ewangelicka, następnie Miejski Urząd do Spraw Kultury i Budownictwa, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., 3 ćw. XIX w., przebud. w XIX w.

ul. św. Jadwigi 4, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. XX w.

ul. św. Jadwigi 6, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. k. XIX w., XX w.

ul. św. Jadwigi 7, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. św. Jadwigi 8, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., 1874, XX w.

ul. św. Jadwigi 9, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. XX w.

ul. św. Jadwigi 10, dom mieszkalny, mur., 1824 r., przebud. w XX w. (też ul. R. Traugutta 3 i 4)

ul. św. Jadwigi 11, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.

ul. św. Jadwigi 12, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w. (też ul. R. Traugutta 2)

ul. św. Jadwigi 13, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.

ul. Kazimierza Wielkiego

ul. Kazimierza Wielkiego 6, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Jana Kilińskiego

ul. J. Kilińskiego 4c, fabryka obuwia Gustawa Klemma – obecnie NFZ Poradnia dla dzieci chorych, Przychodnia Rejonowa, mur., 1901 r.

ul. J. Kilińskiego 5, dom mieszkalny, mur., 2 poł. XIX w.

ul. J. Kilińskiego 7, dom mieszkalny, mur., ok. 1910 r.

ul. J. Kilińskiego 8, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. J. Kilińskiego 9, Dom Dziecka, ob. przedszkole, mur., 1905 r.

ul. J. Kilińskiego 14, Liceum, ob. dom mieszkalny, mur., 1878 r., rozbudowa o bibliotekę w 1884 r.

ul. J. Kilińskiego 16, dom mieszkalny, mur. 1905 r.

ul. Kolejowa

ul. Kolejowa 1, **Zespół dworca kolejowego:**

– budynek dworca kolejowego z wiatą peronową, mur., drew., 1868 r.

– przejście podziemne, mur., 1868 r.

- wieża wodna, mur., ok. 1870 r.
- ul. Kolejowa, wiadukt kolejowy, mur., ok. 1868 r.

ul. Mikołaja Kopernika

- ul. M. Kopernika 16, rządcówka folwarku miejskiego Spalice, ob. Budynek nieużytkowany, ok. 1928 r.

ul. Kościelna

- ul. Kościelna 4, drukarnia A. Ludwiga, ob. dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w., przebud. w XX w.
- ul. Kościelna 5, drukarnia A. Ludwiga, ob. dom mieszkalny, mur., pocz. XIX w., przebud. w XX w.
- ul. Kościelna 6, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. XIX/XX w.
- ul. Kościelna 9, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. Kościelna 10, dom mieszkalny, mur., ok. 1800 r., odnawiany w 1975 r.
- ul. Kościelna 12, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.
- ul. Kościelna 13, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.
- ul. Kościelna 14, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w.
- ul. Kościelna 15, dom parafialny, ob. dom katechetyczny przy kościele Trójcy Św., mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.

ul. Tadeusza Kościuszki

- ul. T. Kościuszki 1-8, dom mieszkalny, mur. ok. 1928 r.
- ul. T. Kościuszki 9-16, dom mieszkalny, mur. ok. 1928 r.

ul. Krótka

- ul. Krótka 1, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Krótka 2, dom mieszkalny, mur., k. XIX w.

ul. Joachima Lelewela

- ul. J. Lelewela 20, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.

ul. Leśna

- ul. Leśna, cmentarz żydowski (patrz: cmentarze)
- ul. Leśna 1-2, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Leśna 3-4, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Leśna 5-6, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Leśna 11-12, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Leśna 13-14, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r., 2006 r. (nowe tynki, stolarka)

ul. 11 Listopada

- ul. 11 Listopada 4, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.
- ul. 11 Listopada 9, willa, mur. ok. 1930 r.
- ul. 11 Listopada 10, Óls Militscher Fürstentums Landschaft (Ziemskie Towarzystwo Kredytowe Księstwa Oleśnickiego i Milickiego), ob. Szkoła Podstawowa nr 7 im. Jana Pawła II, mur., 1898–1899 r.
 - ogrodzenie z 2 bramami
- ul. 11 Listopada 12, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. 11 Listopada 13, 13a, 14, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.
- ul. 11 Listopada 15, budynek z zespołu Gazowni Miejskiej, ob. willa, mur., ok. 1920 r.
- ul. 11 Listopada 17, budynek z zespołu Gazowni Miejskiej, ob. Miejska Gospodarka Komunalna, mur., 1897/1898 r., przebud. ok. 2004 r.
- ul. 11 Listopada 20, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. 11 Listopada 21, willa, ok. 1880 r.
- ul. 11 Listopada 22a, dom mieszkalny, mur., ok. 1900 r.
- ul. 11 Listopada 22, budynek Dyrekcji Kolei Wrocławsko-Warszawskiej, ob. Telekomunikacja Polska SA., mur., II poł. XIX w.
- ul. 11 Listopada 23, dom mieszkalny, mur., II poł. XIX w.
- ul. 11 Listopada 24, willa, ob. Urząd Gminy Oleśnica, mur., II poł. XIX w.
- ul. 11 Listopada 26, dom mieszkalny, mur., ok. 1910 r.
- ul. 11 Listopada 27, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.
- ul. 11 Listopada 28, dom mieszkalny, mur. ok. 1900 r.
- ul. 11 Listopada 29a, b, dom mieszkalny, mur., pocz. XX w., przebud. I. 20., 30. XX w.
- ul. 11 Listopada 30, dom mieszkalny, mur., ok. 1910 r.

ul. Lwowska

- ul. Lwowska 1, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
- ul. Lwowska 2, dom handlowy – ob. handlowo-mieszkalny, mur. lata 30 XX w.

ul. Lwowska 3, Dom handlowy fabryki mebli należącej do Roberta Grollmusa – ob. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, mur., l. 30. XX w., proj. Schieweck & Teuscher Baugeschäft und Architekturbüro Oels.

ul. Lwowska 6, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Lwowska 8, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Lwowska 10, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Lwowska 13, dom mieszkalny, mur., ok. 1880 r.

ul. Lwowska 15, dom mieszkalny, mur., ok. 1880 r.

ul. Lwowska 17, dom mieszkalny, mur., ok. 1880 r.

ul. Lwowska 24, dom mieszkalny, mur., ok. 1899 r.

ul. Lwowska 23, 25-27-29, **Koszary Regimentu Dragonów, od 1904 r. Oddz. Karabinów Maszynowych Nr 8 Batalionu Strzelców Nr 6**, 1872 r., rozbudowa 1877 r., przebud. 1903–1904 r.:

– budynek główny, od 1922 r. Biblioteka Miejska, ob. dom mieszkalny nr 25–27–29, mur., 1872 r., 1903–1904 r.

– ujeżdżalnia, ob. magazyny nr 23, mur., ok. 1877 r.

ul. Lwowska 26, Szpital, Przystań dla Nieuleczalnie Chorych, ob. dom mieszkalny, mur., ok. 1880 r.

ul. Lwowska 30, dom mieszkalny, mur., 1880 r.

ul. Łużycka

ul. Łużycka 4, plebania przy kościele p.w. Św. Trójcy, konstrukcja szkieletowa, mur., XVIII w., zniszczony w 1945 r., odbudowany po 1958 r.

ul. 3 Maja

ul. 3 Maja 4 naroże ul. Zamkowej, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w., przebud. ok. 1910 r.

ul. 3 Maja 5, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 6, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 18, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 19, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 21, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 23, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w., po 1900 r.

ul. 3 Maja 26, dom mieszkalny, mur., 2 poł. XIX w.

ul. 3 Maja 34, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 48/49, Land und Amts Gericht, ob. Sąd Rejonowy, mur., 1896 r., proj. arch. Karl Fredrich Endell

– brama z kratą żeliwną

ul. 3 Maja 50/52, Zespół poczty, mur., 1889 r.:

– budynek główny

– oficyna, ob. garaże, mur., przebud. po 1945 r.

– ogrodzenie z 2 bramami, mur., żeliwne

ul. 3 Maja 60, Dom strzelecki, ob. dom mieszkalny, mur., 1 poł. XIX w. z wykorzystaniem reliktów półcylindrycznej bastei i zewnętrznego pasa murów miejskich.

ul. 3 Maja 60a, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 61, dom mieszkalny, mur. 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.

ul. 3 Maja 62, dom mieszkalny, mur., wybudowany w XVIII w. w konstrukcji szkieletowej, ok. 1900 r. wzniesiona secesyjna fasada., przebud. po 1945 r.

ul. 3 Maja 63, dom mieszkalny, mur. 3 ćw. XX w., przebud. po 1945 r.

ul. 3 Maja 69, dom mieszkalny, mur. XVIII w, przebud. 4 ćw. XIX w.

ul. 3 Maja 70, dom mieszkalny, mur., poł. XIX w.

ul. Jana Matejki

ul. J. Matejki 17, dom mieszkalny, mur., ok. XIX/XX w.

ul. J. Matejki 19, „Dom Wdów”, ob. Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia im. F. Chopina, mur., ok. 1650 r., staraniem księcia Sylwiusza Nimroda wirtemburskiego jako dom wdów po pastorach, nadbudowany o jedną kondygnację w 4 ćw. XIX w. wraz ze zmianą dachu z mansardowego na dwuspadowy, zniszczony w 1945 r. Odbudowany w l. 1959-66.

Wpisany do rejestru zabytków nr 971 decyzją z dn. 08.04.1963 r.

ul. J. Matejki 24, dom mieszkalny, mur., 2 poł. XIX w.

ul. J. Matejki 25, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.

ul. Adama Mickiewicza

ul. A. Mickiewicza 3, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. A. Mickiewicza 6, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. A. Mickiewicza 7 a, b, dom mieszkalny, mur., ok. 1910 r.

ul. A. Mickiewicza 8, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. Stanisława Mikołajczyka

ul. St. Mikołajczyka 11, budynek mieszkalno-gospodarczy, mur., 1 ćw. XX w.

ul. Młynarska

ul. Młynarska 3a, młyn firmy Bielschowsky, Weigert – Werke A.G. – ob. hurtownia papierosów, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Młynarska 4a, budynek w zespole młynów firmy Bielschowsky, Weigert – Werke A.G. – ob. dom mieszkalny, mur. 3 ćw. XIX w.

ul. Młynarska 5, budynek w zespole młynów firmy Bielschowsky, Weigert – Werke A.G. – ob. dom mieszkalny, mur., k. XVIII w.

ul. Młynarska, młyn firmy Bielschowsky, Weigert – Werke A.G. – ob. nieużytkowany, mur. 4 ćw. XIX w.

ul. Stanisława Moniuszki

ul. S. Moniuszki 7–8, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. S. Moniuszki 9–10, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. S. Moniuszki 11–12, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. S. Moniuszki 13–14, budynek z zespołu dworca kolejowego, dom mieszkalny, mur., ok. 1870 r.

ul. S. Moniuszki 20, Głównie warsztaty kolejowe, ob. ZNTK, mur., 1910–1913 r. (obiekty niedostępne przez właściciela)

ul. S. Moniuszki 48–52, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. S. Moniuszki 53–56, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. S. Moniuszki 57–59, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. S. Moniuszki 60–62, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. S. Moniuszki 63–65, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. S. Moniuszki 66–67, dom mieszkalny, mur., ok. 1915–1920 r.

ul. Gabriela Narutowicza

ul. G. Narutowicza 1–2, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. G. Narutowicza 3, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. G. Narutowicza 4–5, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. G. Narutowicza 6, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. G. Narutowicza 7–9, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Nowowiejska

ul. Nowowiejska 2, budynek mieszkalno-gospodarczy, mur., ok. 1890 r.

ul. Nowowiejska 3, dom mieszkalny, mur., 1894 r.

ul. Nowowiejska 3, budynek gospodarczy, mur., k. XIX w.

ul. Nowowiejska 3, stodoła, mur., k. XIX w.

ul. Nowowiejska 4, dom mieszkalny, mur., 1879 r., pocz. XX w.

ul. Nowowiejska 4, obora, mur., 1879 r.

ul. Nowowiejska 4, budynek inwentarski, mur., ok. 1880 r.

ul. Nowowiejska 4, stodoła, mur., szach., ok. 1880 r.

ul. Nowowiejska 4, ogrodzenie z bramą, mur., ok. 1880 r.

ul. Nowowiejska 6, dom mieszkalny z budynkiem gospodarczym, mur., k. XIX w.

ul. Nowowiejska 6, spichlerz, lamus, mur., k. XIX w.

ul. Nowowiejska 6, stodoła, mur., k. XIX w.

ul. Nowowiejska 13, dom mieszkalny, mur., 1 ćw. XX w.

ul. Nowowiejska 13, budynek gospodarczy I, mur., 1 ćw. XX w.

ul. Nowowiejska 13, budynek gospodarczy II, mur., 1 ćw. XX w.

ul. Nowowiejska 19, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. Nowowiejska 19, obora, mur., 1909 r.

ul. Nowowiejska 19, budynek gospodarczy (garaże), mur., ok. 1900 r.

ul. Nowowiejska 21, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r., pocz. XX w.

ul. Nowowiejska 21, obora, mur., ok. 1910 r.

ul. Nowowiejska 21, stodoła, mur., ok. 1910 r.

ul. Nowowiejska 21, budynek gospodarczy, mur., ok. 1910 r.

ul. Nowowiejska 23, stajnia, mur., ok. 1890 r.

ul. Nowowiejska 23, stodoła, mur., ok. 1915 r.

ul. Nowowiejska 25, obora, mur., ok. 1890 r.

ul. Okrężna

ul. Okrężna 8, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. k. XIX w.

ul. Okrężna 17, dom mieszkalny, ob. bank PKO, mur. 4 ćw. XIX w.

ul. Osiedle Lucień

ul. Osiedle, zespół budynków mieszkalnych i gospodarczych, mur., 1 ćw. XX w.:

budynki nr: 1, 3, 5, 6 (cz. dobudowana współcześnie), 7 (cz. dobudowana współcześnie), 8, 9, 10 (cz. dobudowana współcześnie), 12, 14, 15, 16, 17, 19 (cz. dobudowana współcześnie), 20, 21, 23 (cz. dobudowana współcześnie), 24, 25, 26 (cz. dobudowana współcześnie), 27, 28–30, 29.

Plac Książąt Śląskich

Klasycystyczna kolumna na pl. Książąt Śląskich, wykonana w 1791 r. wg projektu J. K. Leysera przez kamieniarza J.M. Blachę dla upamiętnienia złotych godów księcia Karola Krystiana Erdmanna wirtemburskiego i jego żony Marii Zofii Wilhelminy. **Wpisana do rejestru zabytków pod nr 153/354/1-2 decyzją z dn. 10.06.1977 r.**

ul. Pocztowa

ul. Pocztowa 1, dom mieszkalny, mur., 1905 r.

ul. Pocztowa 2, dom mieszkalny, mur., 1905 r.

ul. ks. Józefa Poniatowskiego

ul. ks. J. Poniatowskiego 1, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. J. Poniatowskiego 2a-d, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. J. Poniatowskiego 3a-b, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. J. Poniatowskiego 4a-e, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. J. Poniatowskiego 5a-b, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. J. Poniatowskiego 6a-b, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. Północna

ul. Północna 12, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r., pocz. XX w.

ul. Północna 16, szkoła podstawowa, ob. Katolicka Szkoła Podstawowa, budynek I, mur., ok. 1920 r.

ul. Bolesława Prusa

ul. B. Prusa 2, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. B. Prusa 7, arsenał, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. B. Prusa 8, Dom dla nauczycieli, następnie Miejski Urząd do Spraw Kultury i Budownictwa, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., 2 poł. XIX w., przebud. w l. 30. XX w.

ul. B. Prusa 9, Żeńska Szkoła Ewangelicka, następnie Miejski Urząd do Spraw Kultury i Budownictwa, ob. Szkoła Podstawowa nr 2, mur., 3 ćw. XIX w., przebud. w XIX w.

ul. Mikołaja Reja

ul. M. Reja 6-7, dom mieszkalny, mur., ok. 1900-1905 r.

ul. M. Reja 8, dom mieszkalny, mur., ok. 1900-1905 r.

ul. M. Reja 9, dom mieszkalny, mur., ok. 1900-1905 r.

ul. M. Reja 10, Bahnhof Hotel, ob. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, biura poselskie, mur., ok. 1870 r.

ul. M. Reja 12, Fürsorgestelle für unbemittelte Lungenkranke (Przytułek dla ubogich chorych na płuca), dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. M. Reja 13, dom mieszkalny, mur., ok. 1899 r.

ul. M. Reja 15, dom mieszkalny, mur., 2 poł. XIX w.

ul. Władysława Reymonta

ul. W. Reymonta 1, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.

ul. W. Reymonta 4, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. W. Reymonta 38, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.

ul. W. Reymonta 39-40, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.

ul. W. Reymonta 41, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.

Rynek

Rynek 1, Ratusz, mur., wzniesiony ok. 1410 r., z wieżą odnotowaną w 1539 r. Zniszczony pożarem w 1823 r., odbud. wraz z wieżą w l. 1825-26. Ponownie zniszczony z wyjątkiem wieży w 1945 r., odbud. w l. 1959-66.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 970 decyzją z dn. 08.04.1963 r.

Rynek, przed ratuszem klasycystyczna kolumna ku czci niemieckich żołnierzy poległych w wojnie z Francją w l. 1870-1871, wykonana w 1872 r. wg projektu architekta K.J. Lüdeckego, z odlaną z brązu figurą uskrzydłonej Victorii wg projektu A. Wittiga.

Wpisana do rejestru zabytków pod nr 153/354/1-2 decyzją z 10.06.1977 r.

Rynek 4, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.

Rynek 5, dom mieszkalny, mur., pocz. XIX w.

Rynek 11, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w 4 ćw. XIX w.

Rynek 20, dom mieszkalny, mur., k. XVIII w. na piwnicach z XV lub XVI w.

Rynek 21, dom mieszkalny, mur., ok. 1790 r. na piwnicach z XV lub XVI w.

Rynek 25/26, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

Rynek 30, dom mieszkalny, mur., XVIII/XIX w.; (także Matejki 26)

Rynek 33, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

Rynek 34, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

Rynek 35, dom mieszkalny, mur., XVIII w., przebud. na przełomie XIX/XX w.; w 1981 r. pożar więźby dachowej, remont kapitalny w 2004 r.

Rynek 36, dom mieszkalny, mur., pocz. XIX w., przebud. ok. 1890 r.

Rynek 37, dom mieszkalny, mur., pocz. XIX w., przebud. w XX w.

Rynek 38, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w., przebud. na przełomie XIX/XX w.

Rynek 39, dom mieszkalny, mur., pocz. XIX w., przebud. na przełomie XIX/XX w.

Rynek 40, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w., nadbudowany w XX w.

Rynek 46, dom mieszkalny, mur., 1 poł. XIX w., przebud. w k. XIX w.

Rynek 47, dom mieszkalny, mur., 1 poł. XIX w., przebud. w k. XIX w.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 1577 decyzją z dn. 19. 03. 1966 r.

Rynek 48, dom mieszkalny, mur., ok. 1800 r., przyziemie przebud. przełom XIX/XX w.; remontowany w l. 1970–1974.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 1577 decyzją z dn. 19. 03. 1966 r.

Rynek 49, Siedziba pruskiej administracji księstwa, ob. dom mieszkalny, mur., 1 poł. XVIII w. na piwnicach z XV lub XVI w., gruntownie przebud. ok. 1800 r. i w 4 ćw. XIX w.; remontowany w 1969 r.; oficyna mur. ok. 1800 r.

ul. Rzemieślnicza

ul. Rzemieślnicza 5a, dom mieszkalny, mur., przed 1899 r., ok. 1910 r.

ul. Rzemieślnicza 8, Rzeźnia Miejska:

– dom zarządu, ob. dom mieszkalny, mur., 1897–1898 r.

– bramy (2 szt.) z kratą, ogrodzenie, mur., krata żeliwna, 1897–1898 r.

– komin, mur., ok. 1874 r.

ul. Rzemieślnicza 9, dom mieszkalny, mur., ok. 1880 r.

ul. Rzemieślnicza 14, dom mieszkalny, mur., I poł. XIX w.

ul. Sejmowa

ul. Sejmowa 1, dom mieszkalny, mur., na przełomie XVIII/XIX w., przebud. ok. 1900 r., remontowany ok. 1970 r., w 2000 i 2004 r.

ul. Sejmowa 2, dom mieszkalny, mur., koniec XIX w.

ul. Sejmowa 3, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Sejmowa 4, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Sejmowa 10, dom mieszkalny, mur. ok. 1868 r. na terenie międzymurza, na reliktach wewnętrznego pierścienia murów miejskich.

ul. Sejmowa 11, Krajowa Kasa Chorych (Landkrankkasse), ob. dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. Henryka Sienkiewicza

ul. H. Sienkiewicza 2, dom mieszkalny, mur. ok. 1890 r.

ul. Słoneczna

ul. Słoneczna 9, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Słoneczna 10-11, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Słoneczna 12, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Słoneczna 13-14, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Słoneczna 15, dom mieszkalny, mur., ok. 1922 r.

ul. Juliusza Słowackiego

ul. J. Słowackiego 2, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. J. Słowackiego 3, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. J. Słowackiego 4, Ewangelicka Szkoła dla Chłopców, ob. I LO im. J. Słowackiego, mur., 1911–1913 r., rozbudowa 1919 r. (sala gimnastyczna), 1928 r. (skrzydło wschodnie) — Mittelschulle, ob. Gimnazjum nr 2 im. Armii Krajowej

Wpisane do rejestru zabytków pod nr 637/W decyzją z dn. 14.05.1990 r.

– budynek główny, ob. LO nr I, mur., 1911–1913 r.

– sala gimnastyczna, mur., 1919 r.

– skrzydło wschodnie, ob. Gimnazjum nr 2 (wejście od ul. F. Chopina), mur. 1928 r.

ul. J. Słowackiego 5, willa, mur., ok. 1928 r.

ul. J. Słowackiego 7, willa, mur., ok. 1910 r., przebud. ok. 1928 r.

ul. J. Słowackiego 10, Starostwo Powiatowe w Oleśnicy, mur., 1922–1923 r.

ul. Spacerowa

ul. Spacerowa 1, kasyno oficerskie Batalionu Strzelców nr 6, ob. nieużytkowany, mur., ok. 1890 r.

– ogrodzenie z bramą

ul. ks. Franciszka Sudoła

ul. ks. F. Sudoła 27a, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. F. Sudoła 27, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. ks. F. Sudoła 31, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.
ul. ks. F. Sudoła 32, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.

ul. Szkolna

ul. Szkolna 3, dom mieszkalny, mur., ok. XIX/XX w.

ul. Lwa Tołstoja

ul. L. Tołstoja 6-7, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.
ul. L. Tołstoja 12, dom mieszkalny, mur., ok. 1928 r.
ul. L. Tołstoja 14-15, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Romualda Traugutta

ul. R. Traugutta 2, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w. (też św. Jadwigi 12)
ul. R. Traugutta 3, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.
ul. R. Traugutta 4, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.
ul. R. Traugutta 7/8, dom mieszkalny, mur., k. XVIII w., przebud. w XX w.
ul. R. Traugutta 9, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.
ul. R. Traugutta 10, dom zakonny szarytek (Grauen Schwester) – ob. dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.
ul. R. Traugutta 11, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w., przebud. w XX w.
ul. R. Traugutta 12, dom mieszkalny, mur., 2 ćw. XIX w. na piwnicach z XV lub XVI w.

ul. Wałowa

ul. Wałowa 2, dom mieszkalny, mur. 1 poł. XIX w., przebud. ok. 1910 r.
ul. Wałowa 7, Kanalwerk, ob. budynek handlowo-usługowy AGROMET, mur., k. XIX w.
ul. Wałowa 13, dom mieszkalny, mur., lata 70 XIX w.

ul. Wałowa / ul. Wały Jagiellońskie

Książęca bażanciarńia, ob. park miejski, k. XVII, pocz. XVIII w. (patrz: Zespół zamkowy)

ul. Wały Jagiellońskie

ul. Wały Jagiellońskie 1, więzienie, ob. Zakład Karny, mur., 1881 r.
– budynek główny
– mur ogrodzeniowy z bramą
ul. Wały Jagiellońskie 5-6, dom mieszkalny, mur., ok. 1920 r.
ul. Wały Jagiellońskie 7, willa, mur., ok. 1930 r.
ul. Wały Jagiellońskie 16, willa, mur., ok. 1930 r.
ul. Wały Jagiellońskie 17, willa, mur., ok. 1930 r.
ul. Wały Jagiellońskie 24, dom mieszkalny, mur., II poł. XIX w.
ul. Wały Jagiellońskie 25, dom mieszkalny, mur., II poł. XIX w.
ul. Wały Jagiellońskie 26, dom mieszkalny, mur., II poł. XIX w.

ul. Wiejska

ul. Wiejska, cmentarz wsi Lucień (patrz: Cmentarze)
ul. Wiejska 2, dom mieszkalny, ob. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, mur., ok. 1920 r.
ul. Wiejska 2, garaż, mur., ok. 1920 r.
ul. Wiejska 3, dom mieszkalny, ob. Regionalny Ośrodek Wodny w Środzie Śląskiej Oddz. Terenowy w Oleśnicy, mur., ok. 1930 r.
ul. Wiejska 15, dom mieszkalny, ob. dom + biura, mur., ok. 1930 r.
ul. Wiejska 35, szkoła, ob. Szkoła Podstawowa nr 8, mur., ok. 1915 r.
ul. Wiejska 37, zagroda – dom mieszkalny, mur., ok. 1880 r.
ul. Wiejska 37, zagroda – obora, mur., ok. 1880 r.
ul. Wiejska 37, zagroda – budynek gospodarczy, mur., ok. 1880 r.
ul. Wiejska, stacja transformatorowa (przy przejeździe kolejowym), mur., ok. 1920 r.
ul. Wiejska, wiadukt kolejowy (przy ul. Wały Jagiellońskie), mur., ok. 1868 r.

ul. Wielkopólna

ul. Wielkopólna, cmentarz ewangelicki (patrz: Cmentarze)
ul. Wielkopólna 2, dom mieszkalny, ok. 1915 r.
ul. Wielkopólna 34-48, folwark Rataje, k. XIX w.
– dom mieszkalny 48, mur., k. XIX w.
– budynek gospodarczy (obora), mur., k. XIX w.

ul. Wileńska

ul. Wileńska 14, **Koszary Ludendorf, tzw. Niebieskich Dragonów**, 1934 r.

- budynek biurowo-sztabowy nr 1, mur.
- budynek szkoleniowy nr 2, mur.
- kasyno nr 3, mur.
- budynek koszarowy nr 4, mur.
- budynek koszarowy nr 5, mur.
- budynek koszarowy dla podchorążych nr 6, mur.
- budynek koszarowy nr 7, mur.
- budynek koszarowy nr 8, mur.
- budynek koszarowy nr 9, mur.
- garaż nr 13, mur.
- warsztat mechaniczny nr 17, mur.
- budynek biurowo-sztabowy nr 19, mur,
- kuchnia i jadalnia (stołówka) nr 23, mur.
- kuchnia i jadalnia (stołówka) nr 24, mur.
- magazyn nr 25, mur.
- budynek szkoleniowy nr 26, mur.
- warsztat mechaniczny nr 27, mur.
- budynek szkoleniowy nr 28, mur.
- hala sportowa nr 29, mur.
- budynek szkoleniowy nr 30, mur.
- warsztat mechaniczny nr 31, mur.
- budynek szkoleniowy nr 32, mur.
- budynek szkoleniowy nr 33, mur.
- magazyn nr 38, mur.
- magazyn nr 39, mur.

ul. Wojska Polskiego

ul. Wojska Polskiego, cmentarz komunalny I (patrz: Cmentarze)

ul. Wojska Polskiego, cmentarz komunalny II (patrz: Cmentarze)

ul. Wojska Polskiego 5, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r., przebud. XX w.

ul. Wojska Polskiego 6, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. Wojska Polskiego 8, dom mieszkalny, ob. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Zespół szkół: SP nr 5, Gimnazjum nr 4, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wojska Polskiego 9, willa, mur., ok. 1920 r.

ul. Wojska Polskiego 12, willa, mur., poł. XIX w.

ul. Wojska Polskiego 13, Urząd Finansowy, ob. Powiatowy Urząd Pracy, mur., 1925–1926 r., przebud. po 1945 r.

ul. Wojska Polskiego 48–49, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Wojska Polskiego 50–51, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Wojska Polskiego 52–56, **Zespół Koszar Regimentu Dragonów Nr 8**, 1872–1875 r., rozbudowa ok. 1920 r., przebud. po 1945 r.

Koszary

ul. Wojska Polskiego nr 53–56

Wpisane do rejestru zabytków pod nr 595/W decyzją z dn. 09.12.1986 r.

- budynek koszarowy nr 1, ob. Powiatowe Centrum Edukacji i Kultury, Ośrodek Kształcenia Nauczycieli nr 56, mur.
- budynek koszarowy nr 2, ob. II Liceum Ogólnokształcące, nr 56, mur., remont 2005/2006 r.
- budynek koszarowy nr 3, (schron w piwnicy), ob. nieużytkowany, nr 54, mur.
- budynek koszarowy nr 4, ob. budynek mieszkalny wielorodzinny nr 53, mur.
- remiza nr 8, ob. budynek gospodarczy nr 54, mur.
- stołówka i kuchnia nr 9, ob. w stanie ruiny, mur.
- budynek gospodarczy nr 10, przebud. ok. 1920 r., mur.
- szalet nr 11, ob. nieużytkowany, mur.
- szalet nr 13, ob. nieużytkowany, mur., ok. 1920 r.
- wartownia nr 12, ob. nie użytkowany, mur.
- budynki magazynowe i garaże nr 14 i 19, mur.
- stajnie nr 15, 17, 18, ob. garaże i warsztaty częściowo użytkowane, mur.
- ujeżdżalnia nr 16, ob. hala sportowa, mur.
- ogrodzenie, 3 bramy, mur., kraty żeliwne (nieobjęty wpisem do rej. zabytków)

Intendentura wojskowa

ul. Wojska Polskiego nr 52, 52a

- budynek koszarowy nr 5, ob. budynek mieszkalny wielorodzinny nr 52a, mur., ok. 1901 r.

Wpisany do rejestru zabytków pod nr 595/W decyzją z dn. 09.12.1986 r.

- piekarnia wojskowa, ob. Piekarnia Złoty Kłos, mur., ok. 1901 r.
- brama z kratą, mur., kratka żeliwna, ok. 1901 r.

ul. Wojska Polskiego 56

- kasyno oficerskie Regimentu Dragonów Nr 8, ob. nieużytkowane, mur., ok. 1905 r.
- ogrodzenie z bramą

Wpisane do rejestru zabytków nr 596/W decyzją z dn. 09.12.1986 r.

ul. Wojska Polskiego 57, wieża ciśnień, mur., 1895–1896 r.

ul. Wojska Polskiego 59, willa, mur., 1 ćw. XX w.

ul. Wojska Polskiego 64, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. Wojska Polskiego 65, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. Wojska Polskiego 66, dom mieszkalny, mur., ok. 1890 r.

ul. Wojska Polskiego 67/69, **Koszary Batalionu Strzelców Nr 6**, mur., ok. 1880 r., przebud. ok. 1920 r., ob. Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego:

- budynek internatu, mur.
- stołówka, kuchnia, mur.

ul. Wrocławska

ul. Wrocławska, Brama Wrocławska (patrz: mury)

ul. Wrocławska 8, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wrocławska 14, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wrocławska 16, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wrocławska 18, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wrocławska 20, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wrocławska 26, dom mieszkalny, mur., 4 ćw. XIX w.

ul. Wrocławska 32, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. Zamkowa

ul. Zamkowa 3, Główny Urząd Celny, ob. dom mieszkalny, mur., 2 poł. XIX w., przebud. w I. 20 XX w.

ul. Zamkowa 3a, Dom Stanów Miejskich (?), Główny Urząd Celny, ob. dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Zamkowa 6, ewangelicki dom parafialny, ob. dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Zamkowa 7, dom mieszkalny, mur., 3 ćw. XIX w.

ul. Zamkowa 9, Remiza Straży Pożarnej, ob. PZMot, mur., drewn., 1861 r., ok. 1910 r.

ul. Zielona

ul. Zielona 1, willa, mur., ok. 1920 r.

ul. Stefana Żeromskiego

ul. S. Żeromskiego 3-4, dom mieszkalny, mur., ok. 1930 r.

ul. S. Żeromskiego 13, hala sportowa nieistniejącego Gimnazjum im. Fryderyka III, mur., 1901–1903 r.

ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE W GMINNEJ EWIDENCJI

Najstarsze relikty osadnictwa na obszarze, który obecnie należy administracyjnie do Oleśnicy, są datowane na wczesne stadia neolitu (kultura ceramiki wstęgowej rytej – stanowisko 41/13, obszar AZP 78-32). Nie należy wykluczać, że w wyniku badań, np. interwencyjnych w ramach inwestycji prowadzonych na terenie miasta, zostaną odkryte starsze ślady bytności grup ludzkich. Prawdopodobnie teren ten ze względu na swoje fizyczno-geograficzne i glebowe uwarunkowania zawsze stanowił obszar atrakcyjny osadniczo. Procesy osadnicze były kontynuowane w następnych epokach pradziejów: epoce brązu (kultura łużycka), okresie lateńskim, okresie wpływów rzymskich (kultura przeworska).

Można przypuszczać, że na terenie dzisiejszego zamku we wczesnym średniowieczu istniał gród (być może kasztelański), wokół którego rozwinęło się osadnictwo potwierdzone zarówno przez znaleziska archeologiczne, jak i dokumentarnie (pierwsze wzmianki w 1193 roku). W 1255 roku książę Henryk III Biały wydał dokument lokacyjny dla Oleśnicy. O rozwoju i funkcjonowaniu późnośredniowiecznej i nowożytnej aglomeracji miejskiej świadczą liczne odkrycia archeologiczne.

Stanowiska archeologiczne na terenie miasta (stan wrzesień 2007)

Numer na mapie	Obszar AZP	Numer stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia (rejestr zabytków)
01	77-32	1/1	Ślad osadnictwa Osada?		Późne średniowiecze Okres nowożytny
02	77-32	2/2	Osada Ślad osadnictwa	Łużycka	Epoka brązu – okres halsztacki Późne średniowiecze
03	77-32	3/7	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Późne średniowiecze Okres nowożytny
04	77-32	4/12	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Pradzieje Wczesne średniowiecze
05	78-31	5/54	Osada		Wczesne średniowiecze
06	78-31	7/37	Osada		Epoka brązu – okres halsztacki
07	78-32	11/8	Znalezisko lużne		Epoka kamienia
08	78-32	12/4	Znalezisko lużne		Neolit – I okres epoki brązu
09	78-32	18/1	Ślad osadnictwa Osada Osada Osada i cmentarzysko Ślad osadnictwa Cmentarzysko ciałopalne	Kultura Pucharów Lejkowatych Kultura Amfor Kulistych Kultura Przedłużycka Kultura Łużycka Przeworska Przeworska	Neolit Neolit II okres epoki brązu Epoka brązu – halsztat Laten Okres wpływów rzymskich
10	78-32	26/5	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze
11	78-32	27/3	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze
12	78-32	28/53	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze
13	78-32	29/24	Ślad osadnictwa Osada?		Późne średniowiecze Okres nowożytny Dawniej Nowoszyce, gm. Oleśnica
14	78-32	30/6	Osadnictwo miejskie		Późne średniowiecze XIII–XIV wiek
15	78-32	32/2	Nieokreślona Grodzisko? Zamek		Wczesna epoka brązu Wczesne średniowiecze Średniowiecze – okres nowożytny XIII–XX wiek Rejestr zabytków: decyzja nr 70 z 29.03.1949 – dla zamku
16	78-32	35/7	Osada		Późne średniowiecze
17	78-32	36/9	Osada		Późne średniowiecze
18	78-32	37/22	Osada Osada		Późne średniowiecze Okres nowożytny
19	78-32	38/25	Osada Osada		Późne średniowiecze Okres nowożytny
20	78-32	40/12	Osada?		Okres nowożytny XVI–XVIII wiek
21	78-32	41/13	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Osada	Kultura ceramiki wstęgowej rytej Kultura amfor kulistych Łużycka	Neolit Neolit Epoka brązu – okres halsztacki Pradzieje Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze
22	78-32	42/11	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa		Okres lateński Okres wpływów rzymskich Późne średniowiecze Okres nowożytny
23	78-32	45/57	Relikty cmentarnego kościoła św. Anny		Średniowiecze? – okres nowożytny (po 1824 roku)

24	78-32	44/56	Relikty szpitala i kościoła św. Wawrzyńca z cmentarzem		Średniowiecze – okres nowożytny (ok. 1652 roku)
25	78-32	43/55	Relikty szpitala i kościoła św. Mikołaja z cmentarzem		Późne średniowiecze (1376) – okres nowożytny (po 1824)
BL	78-31	6/53	Ślad osadnictwa		Epoka brązu – okres halszacki
BL	78-32	8/36	Nieokreślona		Neolit
BL	78-32	9/37	Znalezisko luźne		Neolit
BL	78-32	10/38	Znalezisko luźne		Neolit
BL	78-32	13/39	Nieokreślona		II okres epoki brązu
BL	78-32	14/42	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
BL	78-32	15/40	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
BL	78-32	16/41	Nieokreślona	Łużycka	Epoka brązu
BL	78-32	17/43	Nieokreślona		Okres lateński IV wiek p.n.e.
BL	78-32	19/44	Osada		Wczesne średniowiecze
BL	78-32	20/45	Skarb		Wczesne średniowiecze XII wiek
BL	78-32	21/46	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	22/47	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	23/48	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	24/49	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	25/50	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	29/51	Nieokreślona		Późne średniowiecze
BL	78-32	31/52	Nieokreślona		Późne średniowiecze XIV wiek

Załącznik nr 2

Wykaz dotacji udzielonych na rok 2006 na roboty budowlane przy budynkach objętych gminną ewidencją zabudowy

Adres	Wartość robót	Kwota dotacji	Rodzaj remontu
ul. J. Matejki 7	45 000	22 462,60	Elewacja
ul. 3 Maja 7	14 000	7 000	Elewacja
ul. Wrocławska 12	76 000	30 000	Elewacja
ul. Rycerska 18-19	96 000	30 000	Elewacje + pokrycie dachowe
ul. Rynek 27	15 000	7 500	Remont połączenia dachowej
ul. Rynek 28	21 000	10 500	Remont połączenia dachowej
ul. Wrocławska 16	12 000	6 000	Elewacja
ul. R. Traugutta 8	4 000	1528,52	Drzwi wejściowe
ul. Wrocławska 24	29 000	14 500	Elewacja
ul. 3 Maja 1-3a	76 000	30 000	Elewacja
ul. 3 Maja 8-10	107 000	30 000	Elewacja
ul. 3 Maja 60a	33 000	16 500	Elewacja + pokrycie dachowe
ul. 3 Maja 64-66	110 000	30 000	Elewacja + balkony
ul. Kościelna 13	22 000	7 574,75	Elewacja
ul. Rynek 50-54	75 000	30 000	Elewacja + pokrycie dachowe
ul. J. Matejki 4-6	150 000	30 000	Elewacja + balkony
ul. Wrocławska 26	95 000	30 000	Elewacja
ul. Sejmowa 3	75 000	27 331,89	Elewacja + pokrycie dachowe
ul. Okrężna 11-13	85 000	30 000	Elewacja
ul. Rynek 25, ul. Kościelna 3		19 860,40	Pokrycie dachowe
ul. 3 Maja 53-55	20 000	9120	Stolarka okienna i drzwiowa
ul. Łużycka 5-11	170 000	30 000	Elewacja
ul. św. Jadwigi 12	45 000	22 500	Remont połączenia dachowej
Razem		472 378,16	

Załącznik nr 3

Wykaz wydatków poniesionych w roku 2006 na zadania związane z ochroną zabytków realizowane przez Urząd Miasta Oleśnicy w roku 2006.

Obiekt	Kwota dotacji
Mury obronne	20 020
Gminna ewidencja zabytków	4 400
Refinansowanie nakładów na modernizację systemu ogrzewania	33 721,54
Razem	58 141,54

Załącznik nr 4

**UCHWAŁA NR XXII/184/04
RADY MIASTA OLEŚNICY
z dnia 30 września 2004 r.**

**w sprawie zasad postępowania o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru,
sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) i art. 118 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zmianami) oraz art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 ze zmianami) Rada Miasta Oleśnicy uchwala, co następuje:

§ 1

1. Osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru, położonego na terenie Miasta Oleśnicy, może ubiegać się o dotacje z budżetu Miasta Oleśnicy na dofinansowanie robót budowlanych przy tym zabytku.
2. W szczególności o dotacje ubiegać się mogą wspólnoty mieszkaniowe, których nieruchomości położone są na terenie Starego Miasta Oleśnicy, wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 390 z dnia 25 listopada 1956 r. i podlegającego ochronie konserwatorskiej na podstawie tej decyzji.
3. Teren Starego Miasta Oleśnicy określa mapa stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Dotacja może być udzielona na realizację zadań zleconych przez Miasto Oleśnicę na uzasadniony wniosek podmiotu, o którym mowa w § 1, gwarantującego wykonanie zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy.
2. Dotacja może być udzielona na następujące nakłady konieczne na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru:
 - a) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,
 - b) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,
 - c) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki,
 - d) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej i pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,
 - e) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności,
 - f) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,
 - g) montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.
3. Dotacja może być udzielona w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru i w kwocie nie większej niż 30.000 zł.

§ 3

1. Udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może nastąpić po złożeniu do Rady Miasta Oleśnicy wniosku w tej sprawie przez podmiot określony w § 1.
2. Wnioski o udzielenie dotacji składane są w terminie do 15 października każdego roku poprzedzającego rok, w którym prowadzone mają być roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru.

3. Wnioski w terminie do 31 października opiniuje Komisja Ładu Przestrzennego i Urzędzeń Komunalnych Rady Miasta Oleśnicy biorąc, między innymi, pod uwagę możliwości finansowe budżetu Miasta Oleśnicy, ustalenia uchwał Rady Miasta Oleśnicy w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Oleśnicy, w sprawie zatwierdzenia polityki mieszkaniowej i planu remontów mieszkaniowego zasobu Miasta Oleśnicy, a także opinie pracowników samorządowych upoważnionych do reprezentowania Miasta Oleśnicy we wspólnotach mieszkaniowych.
4. Wnioski o udzielenie dotacji wraz z własną opinią Komisja Ładu Przestrzennego i Urzędzeń Komunalnych Rady Miasta Oleśnicy przesyła niezwłocznie do Burmistrza Oleśnicy celem ujęcia ich w projekcie budżetu Miasta Oleśnicy na rok przyszły.

§ 4

1. Wniosek o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zawiera:
 - a) imię i nazwisko wnioskodawcy, miejsce zamieszkania i adres wnioskodawcy lub nazwę, siedzibę i adres osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, będącej wnioskodawcą,
 - b) określenie organu, u którego wnioskodawca ubiega się o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru,
 - c) wskazanie zabytku, z uwzględnieniem miejsca jego położenia,
 - d) wskazanie tytułu prawnego wnioskodawcy do zabytku,
 - e) określenie prac, na które ma być udzielona dotacja i termin ich wykonania,
 - f) określenie wysokości dotacji, o którą ubiega się wnioskodawca,
 - g) wykaz prac wykonanych przy tym zabytku w okresie ostatnich 5 lat, z podaniem wysokości wydatków poniesionych na ich przeprowadzenie,
 - h) informacje wnioskodawcy o dotychczas uzyskanych środkach publicznych, przeznaczonych na przeprowadzenie przy tym zabytku prac, o których mowa w pkt. g),
 - i) informacje o tym, czy wnioskodawca ubiega się o dotacje na roboty budowlane objęte wnioskiem u innego organu mogącego udzielić dotacje.
2. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 5

1. Udzielenie dotacji następuje na podstawie umowy Miasta Oleśnicy z podmiotem określonym w § 1 uchwały.
2. Wzór umowy o udzielenie dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 6

1. Podmiot otrzymujący dotacje zobowiązany jest do wyłonienia wykonawcy robót budowlanych na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.
2. Przed przystąpieniem do realizacji robót budowlanych podmiot otrzymujący dotacje obowiązany jest przekazać Burmistrzowi Oleśnicy:
 - a) pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie robót budowlanych, które mają być przedmiotem dotacji,
 - b) pozwolenie na budowę,
 - c) kopie najkorzystniejszej oferty w rozumieniu przepisów o zamówieniach publicznych.

§ 7

Przekazanie dotacji na wykonanie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru następuje jednorazowo w całości – po zakończeniu wszystkich prac, na wykonanie których przyznana została dotacja i przyjęciu rozliczenia w terminie 14 dni od przyjęcia rozliczenia.

§ 8

1. Podmiot otrzymujący dotacje zobowiązany jest do jej rozliczenia.
2. Po wykonaniu robót podmiot otrzymujący dotacje zobowiązany jest do przedłożenia Burmistrzowi Oleśnicy:
 - a) kserokopii faktur lub rachunków potwierdzających wykonanie robót budowlanych,
 - b) kosztorysu powykonawczego, uwzględniającego roboty budowlane objęte dotacją, sprawdzonego przez inspektora nadzoru,
 - c) protokołu odbioru robót podpisanego przez inspektora nadzoru i wykonawcę robót budowlanych, a w przypadku wspólnot mieszkaniowych także przez reprezentantów współwłaścicieli nieruchomości,
 - d) sprawozdania z realizacji zadania wraz z dokumentacją fotograficzną sprzed i po wykonaniu robót budowlanych.

§ 9

1. Kontrola wykonania zadań, na które udzielono dotacje pod względem ich zgodności z umową o udzielenie dotacji, sprawowana jest przez Burmistrza Oleśnicy.
2. Burmistrz Oleśnicy przyjmuje rozliczenia i zatwierdza kwotę dotacji przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Oleśnicy do wypłaty.

3. W przypadku ustalenia, że dotacja została niewykorzystana, albo że dotacja została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, Burmistrz Oleśnicy wzywa podmiot otrzymujący dotację do jej zwrotu wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od dnia otrzymania dotacji do dnia jej zwrotu, na rachunek bankowy Miasta Oleśnicy w terminie 7 dni.

§ 10

Uchwała ma zastosowanie do udzielenia dotacji na roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przeprowadzone w roku 2004 w oparciu o wniosek złożony w terminie do 31 października 2004 r.

§ 11

Uchwała wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA OLEŚNICY
RYSZARD ZELINKA

Załącznik nr 5

**UCHWAŁA NR V/41/07
RADY MIASTA OLEŚNICY
z dnia 23 lutego 2007 r.**

w sprawie częściowego refinansowania nakładów poniesionych na modernizację systemu ogrzewania lokali mieszkalnych i użytkowych

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), art. 406 pkt 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (jednolity tekst Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 ze zm.) Rada Miasta Oleśnicy uchwała, co następuje:

§ 1

1. Objąć częściowym refinansowaniem nakłady poniesione przez najemców i właścicieli lokali mieszkalnych i użytkowych, znajdujących się we wspólnotach mieszkaniowych i budynkach komunalnych położonych w granicach obszaru wpisanego na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu nr 390 z dnia 25.11.1956 r. do rejestru zabytków historycznego ośrodka miasta Oleśnicy, według granicy określonej na mapie stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.
2. Refinansowaniu podlegają nakłady poniesione na modernizację systemów ogrzewania lokali poprzez zakup pieca opalanego gazem, olejem lub zasilanego energią elektryczną oraz grzejników.
3. Modernizacja systemu ogrzewania winna przyczynić się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza atmosferycznego, poprzez wymianę pieców opalanych węglem kamiennym lub koksem na opalane gazem, olejem lub zasilane energią elektryczną.

§ 2

1. Refinansowaniem objęte są modernizacje instalacji ogrzewania, wykonane w sposób trwały, z wyłączeniem przenośnych źródeł ogrzewania.
2. Refinansowanie jest możliwe po wykonaniu modernizacji, przez co rozumie się faktyczną realizację inwestycji zgodną z zasadami prawa budowlanego wraz z niezbędnymi uzgodnieniami i odbiorami. W związku z powyższym nie jest możliwe uzyskanie środków finansowych przed zainstalowaniem i dokonaniem odbioru technicznego urządzenia lub instalacji objętej refinansowaniem.
3. Pozostawienie ogrzewania węglowego lub koksowego eliminuje uzyskanie dofinansowania.
4. W przypadku partycypacji Zakładu Budynków Komunalnych w Oleśnicy w kosztach ulepszeń związanych ze zmianą systemu ogrzewania, ustalona kwota refinansowania zostanie pomniejszona o kwotę otrzymaną z tego tytułu.
5. Jeżeli przyznana przez Zakład Budynków Komunalnych kwota partycypacji jest wyższa niż określona przez Komisję kwota refinansowania, refinansowanie nie przysługuje.

§ 3

1. Koszty refinansowania pokrywane będą z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
2. Udział Funduszu nie może przekroczyć 50% ceny zakupu pieca opalanego gazem, olejem lub zasilanego energią elektryczną oraz grzejników.
3. Ogólna kwota refinansowania nie może być jednak większa niż 2500 złotych na jeden lokal.
4. Podstawa ustalania kwot refinansowania są każdorazowo rachunki i faktury VAT.

§ 4

1. Refinansowanie przyznaje się na pisemny wniosek osoby zainteresowanej.
2. Wnioski o refinansowanie modernizacji systemu ogrzewania składa się w Punkcie Informacyjnym Urzędu Miasta Oleśnicy.
3. Wnioski złożone po dniu 30 listopada każdego roku będą rozpatrywane i realizowane w następnym roku.
4. Do wniosku należy dołączyć następujące dokumenty:
 - 1) rachunki i faktury VAT wystawione imiennie na najemcę lub właściciela lokalu, dotyczące zakupu urządzeń grzewczych, tj. pieca opalanego gazem, olejem lub zasilanego energią elektryczną oraz grzejników,
 - 2) dokumenty formalno-prawne dotyczące zmiany systemu ogrzewania (w tym: pozwolenie na budowę w przypadkach przewidzianych prawem, zezwolenie zarządcy budynków komunalnych lub zarządcy wspólnoty mieszkaniowej na zmianę systemu ogrzewania oraz protokoły odbioru zarządcy budynków komunalnych lub zarządcy wspólnoty mieszkaniowej potwierdzające fakt wykonania zmiany systemu ogrzewania oraz fizycznej likwidacji pieca węglowego).
5. Dokumenty składa się w oryginale i kserokopii. Oryginały zostaną zwrócone po stwierdzeniu zgodności kserokopii z oryginałami.
6. Wnioski o refinansowanie opiniuje Komisja powołana przez Burmistrza.

§ 5

Postanowienia niniejszej uchwały dotyczą modernizacji systemów ogrzewania lokali, wykonanych od dnia 1 grudnia 2006 r.

§ 6

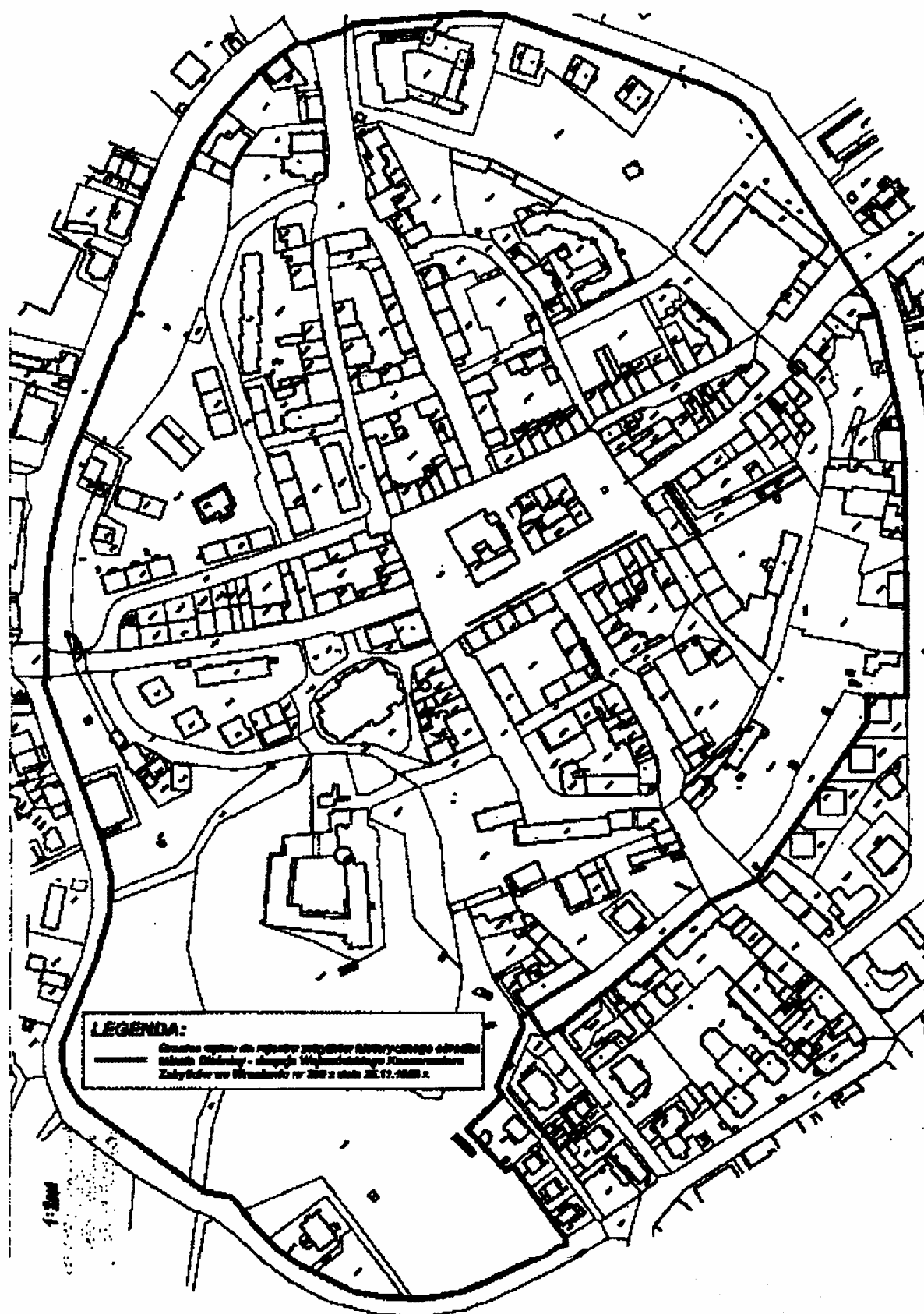
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Oleśnicy.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA OLEŚNICY
RYSZARD ZELNIKA

Załącznik do uchwały Rady
Miasta Oleśnicy Nr V/41/2007
z dnia 23 lutego 2007 r.

**UCHWAŁA NR X/85/2007
RADY MIASTA OLEŚNICY
z dnia 23 czerwca 2007 r.**

w sprawie ustanowienia i przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Miasta Oleśnicy oraz ich wysokości

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 7a ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 ze zm.) Rada Miasta Oleśnicy uchwala, co następuje:

§ 1

1. Uznając za jedno z podstawowych zadań oleśnickiego samorządu dążenie do zachowania całokształtu materialnego dorobku mieszkańców Oleśnicy, stanowiącego historyczne dziedzictwo członków oleśnickiej wspólnoty samorządowej i będącego częścią ich kultury, ustanawia się doroczne nagrody Miasta Oleśnicy za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Miasta Oleśnicy.
2. Zasady przyznawania nagród określa niniejsza uchwała.

§ 2

1. Nagrody mogą być przyznawane właścicielom, współwłaścicielom albo wspólnotom mieszkaniowym, posiadającym budynki niewpisane do rejestru zabytków, które ze względu na swe położenie, elementy i detale architektoniczne oraz historię ich użytkowania stanowią cenny obiekt kultury materialnej Miasta Oleśnicy, wart podkreślenia, upowszechnienia i ochrony.
2. Podstawą przyznania nagród są szczególne osiągnięcia remontowe lub modernizacyjne o istotnym znaczeniu dla ekspozycji budynków, o których mowa w ust. 1, stanowiących element kultury materialnej Miasta Oleśnicy.

§ 3

1. Nagrody mają formę pieniężną.
2. Ustala się I nagrodę w kwocie 20.000 zł, dwie II nagrody w kwocie po 10.000 zł i trzy III nagrody w kwocie po 7.500 zł.
3. Nagrody przyznaje się co roku na podstawie decyzji Komisji do spraw Nagród za Osiągnięcia w Dziedzinie Upowszechniania i Ochrony Kultury Materialnej Miasta Oleśnicy, zwanej dalej Komisją.
4. W skład Komisji wchodzi:
 - I Zastępca Burmistrza Miasta Oleśnicy,
 - Skarbnik Miasta Oleśnicy,
 - Naczelnik Wydziału Architektury, Budownictwa i Inwestycji Urzędu Miasta Oleśnicy,
 - Przewodniczący Rady Miasta Oleśnicy,
 - Przewodniczący Komisji Ładu Przestrzennego i Urządzeń Komunalnych,
 - Zastępca Przewodniczącego Komisji Ładu Przestrzennego i Urządzeń Komunalnych,
5. Przewodniczącym Komisji powołuje Burmistrz Miasta Oleśnicy.

§ 4

1. Komisja przyznaje nagrody właścicielom, współwłaścicielom albo wspólnotom mieszkaniowym budynków, o których mowa w § 2 ust. 1 niniejszej uchwały, wybranym spośród zgłoszonych kandydatur.
2. Kandydatury do nagrody mogą zgłaszać: właściciele lub współwłaściciele budynków, o których mowa w § 2 ust. 1 niniejszej uchwały, ich zarządy lub zarządcy oraz dyrektor Zakładu Budynków Komunalnych.
3. Zgłoszenie kandydatury do nagrody następuje na formularzu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
4. Zgłoszenie kandydatury do nagrody powinno zawierać:
 - a) adres budynku, imię i nazwisko właściciela (lub imiona i nazwiska współwłaścicieli), imiona i nazwiska zarządu nieruchomości lub imię i nazwisko (lub imiona i nazwiska) zarządcy (lub zarządców) oraz oznaczenie firmy zarządcy (lub zarządców),
 - b) informacje dotyczące całokształtu dotychczasowej działalności remontowej lub modernizacyjnej oraz informację o osiągnięciu, za które nagroda ma być przyznana wraz z dokumentacją fotograficzną tego osiągnięcia,
 - c) uzasadnienie zgłoszenia kandydatury, określające wagę znaczenia osiągnięcia dla upowszechniania i ochrony kultury materialnej Miasta Oleśnicy.
5. Zgłoszeń do nagrody można dokonywać w okresie od 1 stycznia do 15 lutego każdego roku poprzez złożenie formularza w Urzędzie Miasta Oleśnicy.

§ 5

1. Komisja dokonuje oceny zgłoszonych kandydatur i przyznaje nagrody wybranym właścicielom lub współwłaścicielom, albo wspólnotom mieszkaniowym, kierując się kryteriami opisanymi w § 2 niniejszej uchwały.
2. W każdym roku Komisja przyznaje do sześciu nagród w kwotach określonych w § 3 ust. 2 niniejszej uchwały. Komisja może nie przyznać nagrody bądź nagród, jeśli uzna, że zgłoszone kandydatury na to nie zasługują.
3. Ten sam właściciel, współwłaściciel, wspólnota mieszkaniowa może otrzymać nagrodę za dane osiągnięcie tylko jeden raz.

§ 6

1. Komisja jest zobowiązana ocenić zgłoszone kandydatury i podjąć decyzje w sprawie nagród najpóźniej do 15 marca. Brak decyzji w tym terminie jest równoznaczny z nieprzyznaniem żadnej nagrody w danym roku.
2. O przyznanych nagrodach Burmistrz Miasta Oleśnicy powiadamia w terminie do 31 marca poprzez zamieszczenie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Oleśnicy.

§ 7

Środki finansowe na nagrody będą corocznie zapewniane w budżecie Miasta Oleśnicy w Dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA OLEŚNICY
RYSZARD ZELINKA

Załącznik do uchwały nr X/85/2007
Rady Miasta Oleśnicy z dnia
29 czerwca 2007 r.

Oleśnica, dnia

**Zgłoszenie kandydatury do Nagrody za Osiągnięcia w Dziedzinie
Upowszechniania i Ochrony Kultury Materialnej Miasta Oleśnicy**

1. Adres budynku:
2. Imiona i nazwiska właściciela, współwłaścicieli lub oznaczenie wspólnoty mieszkaniowej, a także imiona i nazwiska zarządu wspólnoty mieszkaniowej lub imię i nazwisko (lub imiona i nazwiska) zarządcy (lub zarządców) oraz oznaczenie firmy zarządcy (lub zarządców):
.....
.....
.....
.....
3. Informacje dotyczące całokształtu dotychczasowej działalności remontowej lub modernizacyjnej właściciela, współwłaścicieli lub wspólnoty mieszkaniowej oraz informację o osiągnięciu, za które nagroda ma być przyznana:
.....
.....
.....
.....
4. Uzasadnienie zgłoszenia kandydatury, określające wagę znaczenia osiągnięcia dla upowszechniania i ochrony kultury materialnej Miasta Oleśnicy:
.....
.....
.....

.....
.....
5. Wykaz załączonej dokumentacji fotograficznej:
.....
.....
.....
.....

Egzemplarze bieżące i z lat ubiegłych oraz załączniki można nabywać:

1) w punktach sprzedaży:

- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-64-74,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze, 58-506 Jelenia Góra, ul. Wiejska 29, tel. 0-75/764-72-99,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Legnicy, 59-220 Legnica, ul. F. Skarbka 3, tel. 0-76/856-08-00 w. 401,
- Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Delegatura w Wałbrzychu, 58-300 Wałbrzych, ul. Słowackiego 23a–24, tel. 0-74/849-40-70,

2) w przypadku prenumeraty, na podstawie nadesłanego zamówienia w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Zakładzie Obsługi Urzędu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-62-02.

Zbiory Dziennika Urzędowego wraz ze skorowidzami wyłożone są do powszechnego wglądu w Bibliotece Urzędowej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, pl. Powstańców Warszawy 1, 50-951 Wrocław, tel. 0-71/340-62-54. Treść wydawanych dzienników dostępna jest w Internecie na stronie: <http://www.duw.pl/dzienn.htm>

Wydawca: Wojewoda Dolnośląski

Redakcja: Wydział Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego,

Redakcja Dziennika Urzędowego Województwa Dolnośląskiego, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1, tel. 0-71/340-66-21

Skład, druk i rozpowszechnianie: Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu – Zakład Obsługi Urzędu, 50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1

Dystrybucja: tel. 0-71/340-62-02

Tłoczono z polecenia Wojewody Dolnośląskiego
w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu – Zakładzie Obsługi Urzędu
50-951 Wrocław, pl. Powstańców Warszawy 1